

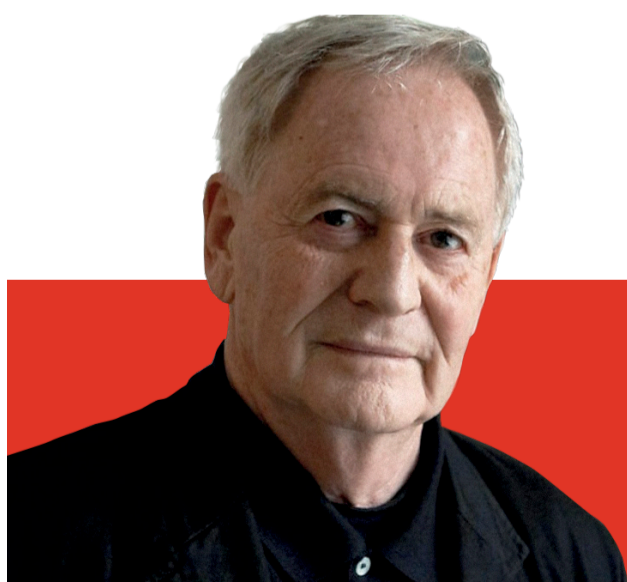
APERITIEF

www.tiff.ro

Publicație oficială a TIFF | # 06 | 8-9 magyar nyelvű oldalak | 14-15 English pages
Miercuri | 28 iulie | 2021
ISSN 2784 – 3149, ISSN-L 2784 – 3149

BANCA BT TRANSILVANIA®

În cadrul Zilei Maghiare, vor rula opt filme, printre care *Spirala* regizoarei clujene Cecilia Felméri, și *Orașul comoară*, pelicula filmată la Cluj-Napoca de regizorul Szabolcs Hajdu.

»Paginile 3, 4 și 12

Szabó István

Regizorul maghiar distins cu premiul Oscar, Szabó István vine la Cluj însoțit de ultimul său film — *Raport Final*.

Florin Piersic Jr.
Îndrăgitul actor, care poate fi văzut la TIFF în producția spaniolă *Asta-i viața*, vorbește despre ultimul său film.
»Pagina 3

Sergei Polunin
Documentarul *Dancer* prezintă viața unuia dintre cei mai importanți artiști ai baletului și dansului contemporan.
»Pagina 2

Zilele Filmului Românesc
Otto Barbarul, o dramă despre adolescenți în care protagonistul trebuie să depășească un moment dificil: sinuciderea iubitei sale.
»Pagina 7

INFORMAȚII BILETE

VÂNZAREA BILETELOR:

ON-LINE pe tiff.eventbook.ro și prin aplicația mobilă a festivalului, **TIFF 2021**. Biletele cumpărate on-line sau prin aplicație se supun aceluși reguli din politica festivalului.
DE LA CASIERIILE TIFF, începând de luni, 19 iulie 2021:
Cinema FLORIN PIERSIC, Piața Mihai Viteazul, nr. 11
Cinema VICTORIA, B-dul Eroilor, nr. 51
iar din 23 iulie în **Piața Unirii**:
Luni, 19 iulie – joi, 22 iulie: 11:00 – 19:00;
Vineri, 23 iulie – duminică, 1 august: 09:00 – 23:00.

ATENȚIE!

Recomandăm procurarea biletelor online. Vor exista doar trei puncte de vânzare a biletelor, la Cinema Florin Piersic, Cinema Victoria și în Piața Unirii, ce vor fi deschise pe toată perioada de desfășurare a festivalului, conform programului de mai sus. Toți posesorii de acreditări trebuie să își procure bilete cu valoare zero de la casierile festivalului sau de pe tiff.eventbook.ro.

PREȚURILE BILETELOR

- **Bilet de intrare unic** (valabil pentru o singură proiecție) pentru toate categoriile de spectatori: 20 lei.
- **Bilet matineu** (valabil pentru proiecțiile din intervalul orar 09:00 – 14:00): 15 lei
- **Bilet pentru proiecțiile în aer liber:** 15 lei
- **Bilet pentru proiecțiile din cadrul EducaTIFF:** 15 lei
- **Bilet pentru proiecțiile de la Cinema Mărăști și Cinema Dacia:** 15 lei
- **Bilet pentru Gala de deschidere:** 50 lei*
- **Bilet pentru Ceremonia de închidere:** 50 lei*
- **Bilet pentru Concerte, cine-concerte:** 30 lei*
- **Bilet pentru cine-concert: MUM plays Menschen am Sonntag** (Islanda), în cadrul Weekend la Castel: 50 lei*
- **Bilet pentru proiecțiile Film Food:** 150 lei*
- **Bilet pentru evenimentul special Sergei Polunin:** Up, Close and Personal: Categoria A – 300 lei*, Categoria B – 200 lei*, Categoria C – 125 lei*

POLITICA DE ACCES:

Accesul la eveniment se face prin scanarea biletului, printat sau electronic, de pe dispozitivele mobile. Accesul este posibil doar pe baza unui bilet valabil la proiecția respectivă (exceptând copiii sub 3 ani, care nu ocupă un loc individual). Cu 5 minute înaintea începerii oricărei proiecții, se va permite intrarea în sală a deținătorilor de acreditări TIFF care nu au reușit să își procure BILETE DE INTRARE, cu condiția să existe locuri libere în sală. Locurile în sală sunt garantate până cu 5 minute înainte de proiecție. De asemenea, după începerea proiecției, accesul în sală este interzis! Filmele din cadrul festivalului pot conține scene de sex, violență sau limbaj licențios, astfel că vă recomandăm să verificați descrierea acestora din programul oficial înainte de a cumpăra biletele. Accesul cu animale de companie este interzis.

ATENȚIE!

Accesul spectatorilor la proiecțiile de film se va face cu obligativitatea purtării măștii pe toată durata evenimentului, conform Hotărârii de Guvern nr. 29 din 14.05.2021.
 În cadrul evenimentului special Sergei Polunin: Up, Close and Personal, va fi permis doar accesul persoanelor vaccinate împotriva SARS-CoV-2 pentru care au trecut 10 zile de la finalizarea schemei complete de vaccinare, a celor care prezintă rezultatul negativ al unui test RT-PCR nu mai vechi de 72 de ore și al persoanelor care prezintă rezultatul negativ certificat de o unitate medicală al unui test antigen rapid nu mai vechi de 24 de ore înaintea începerii evenimentului.

ÎN CAZ DE PLOAIE:

Biletele cumpărate pentru proiecțiile care se mută în interior își păstrează valabilitatea. Proiecția zilnică a filmului din PIAȚA UNIRII OPEN AIR, ora 21.45, va avea loc în aceeași seară la Casa de Cultură a Studenților, de la ora 23.00. Proiecția zilnică a filmului din IULIUS PARK OPEN AIR va avea loc în aceeași seară la Cinema Mărăști, de la ora 22.30. Proiecția zilnică a filmului de la USAMV, ora 21.45, va avea loc în aceeași seară la Cinema Florin Piersic, de la ora 23.00. Proiecția zilnică a filmului de la UBB Open Air, ora 22.00, va avea loc în aceeași seară la Cercul Militar, de la ora 23.00. Proiecția zilnică a filmului de la CETĂȚUIE OPEN AIR, ora 21.45, va avea loc în aceeași seară la Cinema Dacia - ora 23.00.

ANULARE BILETE ȘI RAMBURSARE BANI

Biletele achiziționate nu pot fi anulate sau schimbate. Se returnează contravaloarea biletelor doar în cazul în care proiecția este anulată în avans din motive tehnice, condiții meteorologice nefavorabile sau alte cazuri de forță majoră. Urmăriți site-ul oficial al festivalului tiff.ro, respectiv tiff.eventbook.ro.

APERITIFF

Redactor-șef: Remus Florescu	Emanuela Susanu Bianca Isofache
Redactor-șef adjunct: Tudor Știrbu	Maria Bega Paul Athes Oana Balaci
Redactori: Ion Indolean Cristi Mărculescu Anca Grădinaru Laurențiu Paraschiv Craița Nanu Diana Smeu Ema Onofrei Ruxandra Predescu	Graphic design: Carmen Gociu Vasile Pipas Maria Rus Tehnoredactare: Typro Digital Foundry SRL Tipărit la: Garamond

DANCER. Portretul unui geniu al baletului

Sergei Polunin este unul dintre cei mai importanți artiști ai baletului și dansului contemporan, fiind invitatul special de anul acesta de la TIFF. Pentru a celebra cariera și talentul său unic, TIFF a pregătit un program complet, care să-l aducă mai aproape pe dansatorul ucrainean publicului din România, atât prin dans, cât și prin cinema.

Programul începe cu proiecția documentarului *Dancer*, realizat de către Steven Cantor și lansat în 2016. *Dancer* aranjează o compilație de interviuri și arhive video care pornesc de la analiza începuturilor lui Polunin în Kiev,

îmbinând un discurs analitic despre relația cu familia și despre cursurile de balet, și care ajung până în prezent. La 19 ani, Polunin devine cel mai tânăr balerin principal de la Royal Ballet din Londra, dar pe lângă împlinirea profesională, Polunin își

chestionează constant succesul în raport cu pierderea unui simț al identității.

Prin intermediul mărturiilor înregistrate, se poate contura un portret mai nuanțat al lui Polunin, punându-se accent pe talentul său extraordinar ca dansator, dar și pe compromisurile făcute pentru a ajunge în acest punct.

Documentarul lui Cantor își creează un deziderat în a contextualiza umanitatea lui Polunin, aspect ascuns în spatele reușitelor sale mediatizate. Iar Polunin lasă să fie descoperite detaliile cele mai intime, comunicând la rândul lui etapele prin care a trecut și urmele pe care le-a lăsat trecutul.

Joi (29 iulie), la ora 12:00, în cadrul *TIFF Talks*, *Sergei Polunin* va discuta cu Cătălin Ștefănescu, la *Hotel DoubleTree by Hilton*. Seara, de la ora 20:30, la *Castelul Bánffy din Bonțida*, *Sergei Polunin* va putea fi urmărit într-un *performance live* în cadrul *show-ului Up, Close and Personal*.

Spectacolul va începe cu un recital al violoncelistului Andrei Cavassi urmat de proiecția *Bolero*, un *performance* coregrafic în care capodopera lui Ravel capătă o nouă dimensiune prin mișcărilor renumitului dansator, amplificate de efectele vizuale realizate de artistul Teun van der Zalm. Ross Freddie Ray semnează conceptul și coregrafia spectacolului. Seara va continua cu *Sacré*, un spectacol bazat pe *Ritualul primăverii*, al lui Igor Stravinski, și inspirat din stilul dansatorului Vaslav Nijinski, în viziunea coregrafică a artistei japoneze Yuka Oishi. Lupta constantă dintre emoție și rațiune, tema centrală a spectacolului care a făcut înconjurul lumii, dezvăluie multiplele straturi ale personalității lui Polunin, oferind publicului ocazia de a-l descoperi, prin intermediul mișcărilor, ca dansator și creator, dar mai ales ca om. La final, Sergei Polunin va participa la o discuție cu publicul și va oferi detalii din culisele parcursului său artistic.

Dancer (2016, Marea Britanie) poate fi văzut miercuri, 28 iulie, la ora 19:00, la Casa de Cultură a Studenților. Regia: Steven Cantor. Sergei Polunin, Galina Polunina, Larisa Lavrikova.

Diana Smeu

Premiul publicului TIFF.20

COMPETIȚIE

<i>Neidentificat</i>	4.25
<i>Norul roz</i>	4.17
<i>Vânatorul de balene</i>	4.16
<i>Pregătire pentru a fi împredună o perioadă nedeterminată</i>	4.14
<i>Asta-i viața</i>	4.13
<i>Ultima baie</i>	3.98
<i>Pietricele</i>	3.98
<i>Marygoround</i>	3.47
<i>Privește către cer</i>	3.38
<i>Nu mai vine potopul</i>	3.27

BAROMETRUL GENERAL

<i>Tina</i>	4.83
<i>Complet necunoscuți</i>	4.80
<i>Mauritanul</i>	4.79
<i>Trupa de intervenție</i>	4.69
<i>È pericoloso sporgersi</i>	4.68
<i>Dineu cu vecinii de sus</i>	4.66
<i>Un loc ca oricare altul</i>	4.63
<i>Încă un rând</i>	4.63
<i>Un loc ca oricare altul</i>	4.62
<i>Străjerii Deltei</i>	4.61

Care e cel mai bun film din festival văzut până acum?

Am fost la premiera mondială a filmului „Complet necunoscuți”. Cu siguranță, asta mi-a plăcut cel mai mult de până acum. Și în seara asta am căteva pe listă, abia aștept!

Cristina Varădi, 23 de ani

Cel mai mult mi-a plăcut „Dineu cu vecinii de sus”. Am văzut și originalul, dacă îl pot numi așa, și mi se pare o adaptare foarte bună, mai ales pentru gusturile românilor.

Raluca Trifa, 30 de ani

Agenda zilei

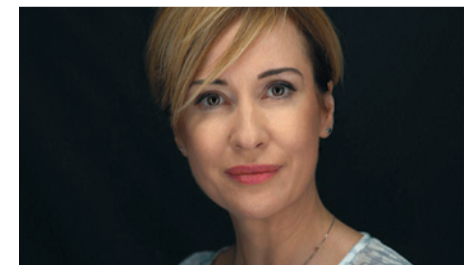
28/07

CASA TIFF

11.00 - TIFF TALK
echipa filmului *#dogpoopgirl*

12.00 - TIFF TALK
echipa filmului *Neidentificat*

17.00 - InspiraTIFF
Medeea Marinescu

20.30 Concert
INEFFABLE

MUZEUL DE ARTĂ

15.00 Film
Blue Code of Silence
(regia Magnus Skatwold)

21:00 Concert
Hét Hat Club (HU)

Florin Piersic Jr.

„Apreciez fiecare om care vine să vadă un film într-o sală de cinema. TIFF e o gură de aer proaspăt”

Prezent la Cluj, Florin Piersic Jr. – interpretul lui Luca în filmul *Asta-i viața* – a acordat un interviu pentru AperiTIFF, în care vorbește despre chimia cu Petra, interpreta din rolul principal, de filmările făcute în Spania, dar și de bucuria pe care o are atunci când vede un om intrând într-o sală de cinema.

AperiTIFF: Vorbim despre filmul cu care ești prezent la această ediție de TIFF, „Asta-i viața”. Când l-ai făcut?

Florin Piersic jr.: A fost un proiect apărut în vara lui 2018, care a fost pus ulterior pe *hold*, din lipsă de fonduri, și mai apoi reluat. Am fost la o a doua repetiție și la o întâlnire cu Petra Martinez (interpreta din rolul principal - n.r.). Logic, pentru că era important ca ea să aibă o chimie cu Luca, personajul meu. Care, apropo, inițial trebuia să fie bulgar, dar David Martin, regizorul, m-a plăcut foarte mult și n-a avut nici o problemă să-i schimbe naționalitatea. Filmul a început în 2019 și a fost gata exact când am intrat în lockdown, anul trecut. Am primit și eu o copie atunci, eram undeva la țară, l-am văzut pe un ecran micuț, așa că pentru mine, experiența de luni, la proiecția de la *Florin Piersic*, a fost cu totul specială. Abia așteptam să-l văd pe ecran mare. Iubesc foarte mult filmul ăsta. Sigur, sunt subiectiv, dar la prima proiecție pe ecran mare mi-am dat seama că pot să-l revăd oricând cu plăcere, peste ani.

Ai avut surprize, scene pe care nu le-ai regăsit?

Da, au fost unele, au mai fost scurtate, au mai ieșit unele improvizatii. Dar mi-am dat seama că, în favoarea ansamblului, totul a fost perfect așa cum a fost.

Cum a fost colaborarea cu echipa spaniolă?

N-am cunoscut-o pe Anna Castillo, și îmi pare rău, pentru că mi-a plăcut foarte mult cum a jucat, iar Petra... Petra e în

primul rând un om foarte tânăr în spirit, poate chiar mai tânăr decât mine în multe situații. Și toată echipa are un stil aparte, sunt oameni foarte prietenoși, de la zi la alta, mai deschiși, mai zâmbitori.

Cât timp ai filmat?

Opt zile în Spania, la începutul filmului, înainte să se mute în Belgia. Un loc foarte special, acolo, la malul mării. Și când am revenit în țară am văzut niște roșii pe care scria că sunt de-acolo, de la Almeria, poate chiar din serele care se văd în film!

Care a fost contribuția sa în creionarea personajului, în ceea ce e românesc la el?

A existat un fel de consultant al regizorului pentru aspectele astea, el a venit cu vișinata, mămăliguța, cheștiile astea. Piesa care se aude în film, cea de la Mondial, da, asta e contribuția mea, mi s-a părut că ajută să iasă o scenă așa, mai ludică. Sigur că un român o să guste mai tare genul ăsta de intervenție neașteptată, că nu te aștepti să se audă fix piesa asta. Poate manele sau ceva, dar aici a fost o țacăneală de-a

mea. Cum erau cele două personaje din *Fix Alert*, doi vagabonzi, doi cocalari, uci-gași, care, în loc să asculte manele, ascultau Mozart! Așa și Luca, în loc să asculte *Andrii Popa* sau o manea, asculta asta! Mă întreba cineva dacă am făcut o cercetare pentru rol. N-am făcut, dar îmi ajunge să înțeleg că stă pe o plajă, are un bar, are o motocicletă.

Barul există sau a fost construit pentru film?

Da. Era un fost birt sau așa ceva, mai erau acolo obiecte de decor, oale cu smălțul sărit, d-astea.

Revenind la personaj, faptul că ai jucat în trei limbi a fost improvizatie sau scenariu?

A fost propriu personajului, o încercare al unui om insingurat care vrea să comunice. Cum o fi, dar să comunice.

Știi cum a ajuns rolul ăsta la tine?

N-am nici o idee. Am fost invitat să trimit un *selftape* și am fost prima opțiune. Ce am aflat, ulterior, e că mama lui David

Martin și mama mea au plecat dintre noi în aceeași perioadă, poate, undeva, la un nivel, neștiut, eram, așa, într-un loc comun. Am aflat asta recent și a fost un motiv în plus să-l îmbrățisez ca pe un frate.

Cum e să te întorci la un festival, cu mulți oameni în sală, cu mulți invitați, cunoscuți?

Eu sunt un tip realist, îmi dau seama că nu am ieșit din pandemie, iar asta e o mică bucurie pe care ne-o permitem cu toții acum. Lumea nu va mai fi, oricum, ce-a fost înainte de 2020, nu pot să sper decât că se va normaliza curând, dar mai durează. Probabil că oamenii care sunt aici nu-și pot face planuri decât peste câțiva ani, dar e bine că se întâlnesc și vorbesc, socializează. De-asta e TIFF așa, pentru că oamenii se întâlnesc aici, stau la un pahar de vorbă și ies proiecte. E mare lucru să vadă filme la care vin oameni care vor să vadă filme pe ecran mare, nu pe tiktok. Chiar apreciez fiecare om care vine să vadă un film într-o sală de cinema, cu distanțare, mască și tot, înseamnă ceva! Și, în comparație cu Bucureștiul care a ajuns o junglă – „scapă cine poate”, TIFF e o gură de aer proaspăt!

Filmul *Asta-i viața/La vida era eso* (co-producție Spania - Belgia) rulează miercuri, 28 iulie, la Cinema Florin Piersic, de la ora 15.30, iar proiecția va fi urmată de Q&A. Regia: David Martin de los Santos. Cu: Petra Martínez, Anna Castillo, Florin Piersic Jr., Ramón Barea.

Ruxandra Predescu

TIFF moments

Moment artistic Ceata Melopoică la Vlahia, în debutul proiecției *Holy Father*. Foto: Vlad Cupșa

Nu arunca biletul TIFF. În fiecare seară poți câștiga abonamente TIFF Unlimited

Câștigă abonamente TIFF Unlimited cu biletele de festival. În fiecare seară, la proiecția din Piața Unirii, tragem la sorți 10 numere de pe biletele de intrare. Cei selectați vor primi 10 abonamente de o luna la TIFF Unlimited, platforma de streaming video a TIFF. Cum intri în concurs? Trebuie să-ți cumperi bilete la proiecțiile din Piața Unirii cu 24 de ore înainte de ora la care este programat filmul. Numerele sunt trase la sorți pe site-ul <https://www.tragerilasorti.ro>. Câștigătorii pot intra în posesia voucherelor din ziua următoare celei în care a avut loc proiecția, prezentând biletul cu codul câștigător la biroul de ticketing din Piața Unirii, în fiecare zi între 9:00 și 23:00. Împreună cu voucherul de abonament, vor primi instrucțiunile de activare.

Cele 10 bilete câștigătoare din seara de marți sunt:

8245510508; 5191131459; 3135200064; 8094503037; 2502317387; 6615778724; 4251503082; 1277525496; 1907155962; 5352799593

Ziua maghiară Ce filme vedem în acest an la TIFF. 20

În fiecare an, selecția de filme maghiare trebuie bifată la TIFF, care anul acesta include un mare clasic, un câștigător al Ursului de Argint, cea mai recentă peliculă a unui regizor premiat cu Oscar și un documentar care a primit numeroase distincții internaționale.

Lumină naturală

Programul central al competiției din acest an include, de asemenea, filmul propus de Ungaria pentru premiul Oscar: *Pregătire pentru a fi împreună o perioadă nedeterminată* (de la ora 13:00, la Cinema Florin Piersic), al doilea lungmetraj al regizoarei Lili Horvát. În această dramă romantică, realitatea și fantezia se împletesc într-un mod unic în mintea unei femei îndrăgostite (în interpretarea excepțională a Natashei Stork).

Márta, o doamnă neurochirurg de 40 de ani, se îndrăgostește de un bărbat întâlnit la o conferință medicală. Își lasă în urmă cariera sa de succes din Statele

Unite și se întoarce la Budapesta în speranța unei vieți noi cu bărbatul iubit. Dar degeaba îl așteaptă la Podul Libertății, pe partea dinspre Pesta, că el nu vine la întâlnire. Márta încearcă disperată să-l găsească, dar când îl găsește, iubirea vieții ei îi spune că n-a văzut-o niciodată.

Este al treilea film maghiar propus vreodată pentru Oscar la *Independent Spirit Awards*, premiu la care a fost nominalizat, în anul 1988, filmul Hanussen semnat de Szabó István.

Legendarul regizor este invitat special în acest an la TIFF, fiind prezent, miercuri seara, la Cluj cu cea mai nouă operă a

Mamele ei

Raport final

sa, intitulată *Raport final* (de la ora 20:00, la Cinema Victoria).

Szabó István, acum în vârstă de 82 de ani, cu o minte ascuțită, umor și un puternic ton critic, formulează un diagnostic al Ungariei de astăzi: protagonistul, un cardiolog, este concediat și se mută la țară, unde se confruntă cu numeroasele belele ale societății maghiare – baroni locali, ipocrizie, zvonuri, crearea de dușmani, defăimare. După premiera din această seară, regizorul premiat cu Oscar va dialoga cu publicul, iar pe 30 iulie va susține un masterclass la facultatea de film a UBB.

În programul Zilei Maghiare din acest an, mai putem vedea *Lumină naturală* (de la ora 20:45 la Cercul Militar), filmul de debut al regizorului Dénes Nagy, distins cu Ursul de Argint, realizat după romanul scriitorului Pál Závada și a cărei acțiune se desfășoară în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial.

Tot miercuri, de Ziua Maghiară, mai rulează filmul-dramă *Pădure - Te văd peste tot* (de la ora 14.30 la Cinema Victoria), filmul de debut, turnat în Maramureș, al lui Balázs Krasznahorkai, intitulat *Râpa* (de la ora 15.45 la Cercul Militar), *Spirala* (de la ora 21:45 la USAMV Open Air) a regizoarei clujene Cecilia Felmeri și un scheci semnat de un oaspete obișnuit al festivalului, Szabolcs Hajdu, *Treasure City* (de la ora 16:45 la Casa de Cultură a Studenților).

Singurul film documentar din selecția acestui an este *Mamele ei* (de la 18:30, la Cinema Arta), a cărei tematică a stârnit mari controverse. Bucuriile și greutățile procesului de adopție și de a deveni părinți sunt prezentate în lumina „proiectului” de înfiere a perechii de lesbiene Asia Dér și Sári Haragonics, neplăceri care sunt dublate și de prejudecățile față de homosexuali și politica de familie discriminatorie din Ungaria.

Am lăsat la final marele clasic: capodopera de neratat a regizorului Zoltán Huszárík, *Szindbad* (de la 16:30, la Cinema Arta), creată cu exact 50 de ani în urmă. Personajul principal din adaptarea după romanul lui Gyula Krúdy găsește frumusețea în schimbările naturii, în dragoste și în deliciale culinare. Fotografiile sepie, florile ofilite și paginile îngălbenite ale scrisorilor de dragoste ne aduc din trecut femeile și fetele frumoase, sentimentele trecătoare pe care le evocă și mirosul de neuitat al supei de carne... Rolurile principale sunt interpretate de Zoltán Latinovits, Éva Ruttkai și Margit Dajka, iar operator i-a fost la fel de legendarul Sándor Sára.

Klára Buzogány

Pădure - Te văd peste tot

Hajdu Szabolcs despre *Timp de pace*, pelicula turnată la Cluj-Napoca

Timp de pace a fost primul film de lungmetraj maghiar care a avut premiera absolută în online, anul trecut, în aprilie. Am discutat cu regizorul Hajdu Szabolcs despre istoria din spatele peliculei.

De ce ați decis să nu așteptați sfârșitul pandemiei și să prezentați *Timp de pace* pe Vimeo?

E foarte frustrant când ai un film gata, dar trebuie să îl reții din motive ce țin de promovare, trebuie să aștepti perioada propice din primăvară sau toamnă pentru premieră, sau diferitele festivaluri, și nu poți să-ți vezi mai departe de drum. În cazul acestui film ne-am aflat în situația în care ar fi trebuit să așteptăm foarte mult, dacă nu-l prezentăm atunci. Am sperat că multă lume stă în fața calculatoarelor, în această perioadă, și putem ajunge la mulți oameni cu filmul nostru.

Titlul original al filmului este *Treasure City*, în traducere „Orașul comoară”, o titulatură des utilizată pentru Cluj-Napoca,

ca, locul unde ați făcut filmările. Este o coincidență?

România a avut dintotdeauna un efect puternic asupra mea, și nu spun o noutate cu asta, pur și simplu prind putere când mă aflu în acel mediu și într-un fel și energiile creatoare devin mai puternice. Îmi pot imagina mai bine povești în acele locuri. Dar în cazul acestui film a fost vorba, în primul rând, de rațiuni practice care ne-au determinat să îl facem acolo: majoritatea echipei este din Transilvania, iar filmul l-am realizat în colaborare cu Asociația Filmtett. De altfel, localitatea din film nu este Clujul, am creat, de fapt, un oraș nedefinit din Europa de Est.

A fost greu să găsiți locurile de filmare corespunzătoare în Cluj?

Foto: Vlad Cupșa

Nu a fost simplu, deoarece am avut o viziune destul de bine definită despre un Ardeal de acum 15-20 de ani, dar acele spații care existau în închirierile mele nu mai erau de găsit. De exemplu, am căutat foarte mult locul pentru cafenea din film, chit că acum zece ani la Cluj mai erau foarte multe astfel de cafenele în care se mai resimțea megalomania comunistă. Dacă intri acum într-un local din Cluj, mai degrabă îți amintește de o metropolă vest-europeană. Dar până la urmă, am găsit locațiile corespunzătoare, iar ce nu am găsit, am filmat la Budapesta, de exemplu chiar și în locuința noastră.

Acest film, la fel ca și cel dinaintea lui, *Nu este timpul vieții mele*, a fost un proiect educativ care s-a născut în tabăra organizată de cei de la revista Filmtett. Când ați decis că va fi un lungmetraj?

Am o legătură mai veche cu revista Filmtett, în taberele organizate de ei am făcut de fiecare dată câte o sesiune de lucru cu actorii. În general, procedez astfel, imaginez câte o situație pentru fiecare interpret și scriu textul care i se potrivește. Ultima dată a ieșit un eseu destul de lung, de 30 de minute, iar când am revizionat materialele mi-am dat seama cât de interesanți sunt actorii respectivi. Am început să dezvolt aceste mici eseuri și le-am înșiruit într-unul mai mare. Ideea a fost ca în fiecare scenă să fie un actor mai experimentat împreună cu unul care încă n-a jucat în viața lui în fața unei camere de luat vederi, sau cu un copil, astfel putându-se ajuta reciproc. O parte dintre subiecte erau deja tratate în tabără, fiind rezultatul unor jocuri comune de asociere.

Timp de pace (Orașul comoară) / *Békeidő* va fi difuzat astăzi, de la 16.45, la Casa de Cultură a Studenților și joi (29 iulie), de la 20.30, la cinema Dacia.

(Întregul text al interviului poate fi citit pe site-ul Filmtett.)

Erika Zsizsmann

Raportul final al lui István Szabó: „Niciodată să nu spui niciodată”

A cunoscut Ardealul ca turist, dar cu atât mai profunde îi sunt cunoștințele privind literatura de aici – relatează regizorul maghiar, distins cu premiul Oscar, István Szabó care sosește astăzi la Cluj, fiind invitatul de onoare al TIFF. În cele ce urmează răspunde întrebărilor formulate de AperiTIFF despre ultimul, dar nicidecum cel din urmă film al său: *Raport final*.

Cum ați defini *Raportul final* în cadrul carierei dumneavoastră? Ați dorit să faceți un bilanț, o concluzie finală, precum sugerează titlul?

Eu nu mă ocup cu așa ceva. Un film nu este un bilanț, nici o concluzie, eu încerc prin film să relatez o poveste care să intereseze publicul și să vorbească despre ceea ce doresc eu să istorisesc, iar în final să fie, dacă este posibil, ceva înălțător. La această întrebare am rămas mereu corigent, mi-a și fost pusă de fiecare dată.

Producătorul filmului, Pál Sándor spune că *Raport final* este unul dintre cele mai bune filme și cel mai important din întreaga dumneavoastră carieră. Care a fost rolul lui în film?

Aveam filmul acesta în cap și soția m-a tot îndemnat să invit la o cafea pe un bun coleg regizor și să-i spun povestea. Așa am făcut, i-am povestit lui Pál Sándor și el a fost cel căruia i-a plăcut desfășurarea acțiunii și care a și acceptat să producă filmul.

Personajul-cheie al *Raportului final* este bătrânul interpretat de Péter Andorai, cel care stă pe o bancă lângă gară și aproape că nu scoate nicio vorbă tot filmul. Acesta a fost ultimul rol de film al lui Andorai. Cum ați conceput acest personaj?

L-am îndrăgit mult pe Péter Andorai și am făcut foarte multe filme împreună. Prima noastră colaborare a fost cu *Încrederea*, începând de atunci a participat la toate filmele mele, chiar dacă nu a avut un rol important. Odată doar stătea lângă un copac și i-a spus două-trei fraze lui Hellen Mirren. Atunci când am început pregătirile pentru acest film, el era deja foarte bolnav și-mi spunea că nu poate accepta niciun rol în care ar trebui să se ridice de pe scaun. I-am spus: atunci vei sta jos, atâta tot. Până la urmă, el este în tot filmul cel care rostește un adevăr la care mă gândesc și eu. Spune o singură frază, și cred că este importantă. Iar felul în care o rostește transmite toată energia din adâncul și liniștea interioară ale celui

care a fost el. De altfel, filmările au fost fantastice, oricine a venit la filmări, începând cu Klaus Maria Brandauer și până la Dorottya Udvaros, primul lucru pe care l-a făcut, a fost să se așeze pe bancă, lângă el. Discuțiile cu el au încetat, doar când echipa de filmare îi ruga să plece, deoarece Péter trebuia să fie singur în cadru.

Se spune că urmăriți cu atenție cariera tinerilor cineaști maghiari. Cine din tânăra generație considerați că este un regizor care promite? Care dintre filmele maghiare din ultimii ani v-au fascinat?

Barna Tóth este cel care, în filmul său *Cei care au rămas* prezintă cu mare sensibilitate relația, empatia, înțelegerea dintre doi oameni. Deși este un simplu film de televiziune, publicul l-a îndrăgit mai mult decât pe altele care au fost produse pentru marele ecran. Este foarte intere-

sant filmul *1945* de Ferenc Török. Aștept cu nerăbdare noul film al regizoarei Ildikó Enyedi, *Povestea soției mele*. Cred că romanul a fost unul dintre cele mai mari opere ale secolului XX. M-a preocupat și pe mine transpunerea lui în film, din ferire nu mi-a ieșit. Îl aștept cu mare interes și pentru că vreau să văd dacă Ildikó l-a făcut mai bine, decât l-aș fi făcut eu. Mai aveți vreun film pe care ați dori să-l regizați? Mai doriți să filmați?

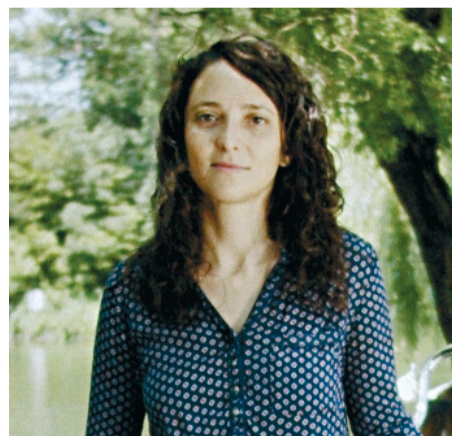
Nu-i frumos ca un regizor care lucrează pentru cinema de artă, pentru săli cu 50-60 de scaune, să citeze un film cu *James Bond: Never say never again*, adică *Să nu spui niciodată niciodată...* [Zâmbește.]

Raport final (2020) va fi difuzat astăzi, de la ora 20.00, la Cinema Victoria și sâmbătă (31 iulie), de la 15.00, la Cinema Victoria.

Tamás Soós, Bálint Zágoni

Spirala. Lipsa atenției poate fi fatală

Primul lungmetraj al regizoarei Cecília Felméri, *Spirala*, a avut premiera mondială în 2020, la a 36-a ediție a Festivalului Internațional de Film de la Varșovia, unde a fost distins cu un premiu special.

În interviul de mai jos, vorbim cu regizoarea Cecília Felméri despre provocările coproducției, despre întâmplări fatale și de actori. Deși filmul prezintă peisaje naturale minunate, *Spirala* este, în esență, o dramă de cameră în care izolarea nu înseamnă cei patru pereți, ci locul rupt de lumea urbană.

De ce-a fost important ca povestea din film să o plasezi în acest mediu închis?

Cecília Felméri: Povestea în sine este minimalistă din punctul de vedere al

personajelor și al locației. Nu am avut de ales, doar să o relatez în această formă de piesă de cameră. Acțiunea s-a lepădat de la început de toate scenele care i-ar fi lăsat o deschidere către alte locații, alte personaje. Și de fiecare dată s-a dovedit că ne este foarte bine și fără acestea. *Spirala* a beneficiat de subvenții și de la Institutul Filmului Ungar, și de la CNC din România.

A însemnat o provocare coproducția româno-maghiară?

În cazul unei asemenea coproducții, provocarea este dată, de obicei, de sistemul de punctaj care stabilește aportul fiecărui partener, lucru care va trebui să fie reflectat în componența echipei, a interpreților și la alegerea locațiilor etc. Participarea părții ungare a fost, de această dată, mai mare, de aceea filmările au avut loc în Ungaria, iar majoritatea echipei de filmare era tot din Ungaria. Punctajul revenit părții române s-a realizat prin faptul că actorul principal (Bogdan Dumitrache), cei doi producători (Oana și Tudor Giurgiu) și cu mine suntem cetățeni români, iar casa de la lac a fost construită de o echipă din Transilvania.

Bogdan Dumitrache este un actor bine cotate al noului val cinematografic românesc. Cum a fost să lucrezi cu el?

A fost super, Bogdan este un actor foarte bun. Venea la Budapesta cu o săptămână sau 10 zile înainte de începerea fiecărei etape de filmări. În aceste zile el învăța textul, a avut un dialog-coach personal cu care exersa. Pe de altă parte, am discutat mult cu el despre personaje. S-a detașat complet și el de mediul de acasă, astfel că s-a putut concentra cu totul asupra filmului. A fost o experiență formidabilă pentru mine să lucrez așa, cu un actor inteligent care chiar poate realiza tot despre ce ne-am înțeles. Și am avut noroc și cu cele două actrițe – Diána Magdolna Kiss și Alexandra Borbély – care au fost fantastice!

De ce le-ai ales pe ele pentru aceste roluri?

Nu seamănă între ele, dar pot, totuși să se armonizeze împreună. Sunt personalități total diferite, dar ambele sunt ac-

trite foarte bune și au reușit, prin jocul lor, să realizeze această repetare ciudată. Întâmplările fatale au un rol important în *Spirala* – care este mesajul tău pentru public prin acestea? În cazul *Spiralei* întâmplarea fatală ar fi putut fi evitată dacă protagoniștii ar fi fost atenți unul la celălalt. De fapt lipsa atenției devine fatală în acest caz atunci când problemele noastre personale ne îngădesc orizontul, suntem atenți doar la noi înșine și nu ne interesează ce se întâmplă cu celălalt sau care este prețul pe care îl plătește din cauza egoismului nostru.

Spirala (coproducție Ungaria – România, 2020) rulează miercuri, 28 iulie, de la ora 21:45, la USAMV Open Air. (Regia: Cecília Felméri. Cu: Alexandra Borbély, Bogdan Dumitrache, Diána Magdolna Kiss, Csaba Krisztki).

Întregul text al interviului poate fi citit pe site-ul Filmtett.ro

Boglárka Farkas

PIAȚA UNIRII

Succes de public doi pași înainte și unul înapoi

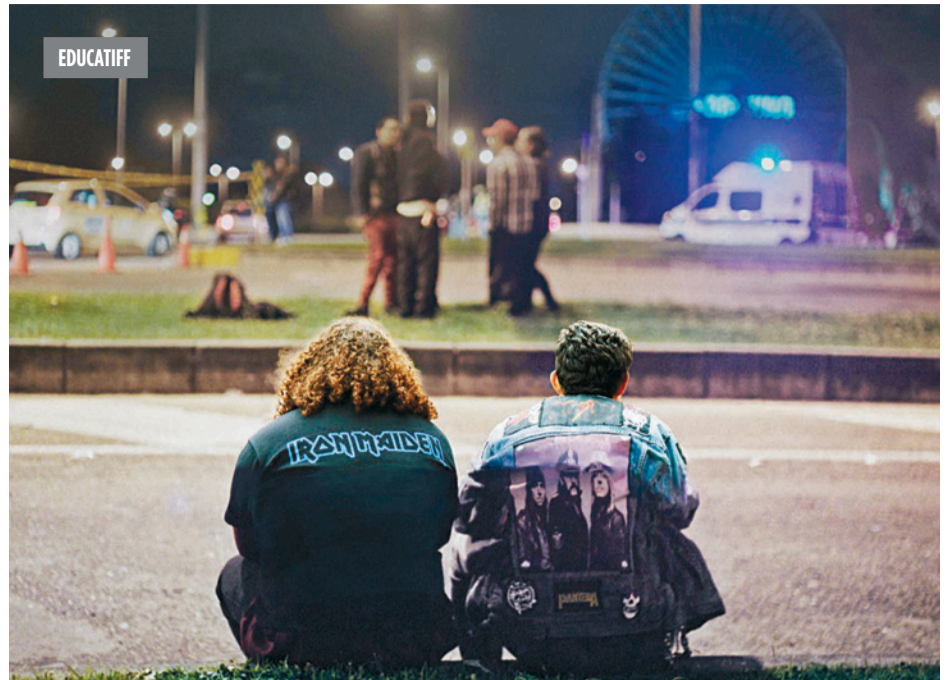
Succes de public / *The Big Hit* amintește universalitatea teatrului și translatează acest concept în cinematografie. Punând în scenă *Așteptându-l pe Godot* de Samuel Beckett, cu ajutorul unor prizonieri în locul unor actori profesioniști, protagonistul Étienne redefiniște artele performative printr-o poveste sinceră. Premiata la Cannes, filmul sfidează orice așteptare despre teatru și actorie, aventurându-se în a fuziona două clase sociale care nu se întrepătrund de obicei. Această ipostază în care fiecare își caută sensul nu e lipsită de peripeții și de bariere sistemice, iar ab-

surditatea situațiilor din *Succes de public* amintește de absurditatea teatrului Beckettian. Dimensiunea *meta* din film nu deraiază, însă, de la efectul dramatic dar comic al poveștii, iar ceea ce e potențat de ușoara disperare a protagonistului care și-a pierdut din relevanță în ochii publicului se prezintă, într-un final, ca o lecție despre consecvență și disciplină. Nu ai întotdeauna nevoie de mult pentru a aduce un zâmbet pe fețele oamenilor!

Succes de public / The Big Hit (2020), în regia lui Emmanuel Courcol, rulează miercuri, 28 iulie, ora 21:45 în Piața Unirii Open Air, Categoria Piața Unirii Open Air; joi, 29 iulie, ora 21:45, în Parcul Poligon Florești, Categoria Piața Unirii Open Air și duminică, 1 august, 22:00, la UBB Open Air, Categoria Piața Unirii Open Air.

Maria Bega

EDUCATIFF

Noaptea fiarei

Chuki și Vargas, cei mai buni prieteni, chiulesc de la liceu și cutreieră străzile Bogotei în așteptarea concertului Iron Maiden. Suntem în 2008 și este prima oară când trupa concertează în Columbia. Entuziasmul este la cote uriase, mai ales printre metalisti. Cei doi băieți, rockeri convingși la suflet și la port, au bilete, însă inevitabilul se produce și se trezesc fără ele.

Goana după soluții de a intra totuși la concert generează o poveste despre prietenie, vulnerabilitate și curaj, iar peripețiile băieților sunt completate de reacții animate, fix ca desenele dintr-un oracol. În rest, regizorul alege să bată străzile, magazinele de discuri, apartamentele de bloc, gangurile și

șinele de tren dezafectate în compania celor doi adolescenți, ce par singuri într-o lume de adulți triști. Adulții din poveste fiind la rândul lor rockeri cu vise care se simt prea vechi să mai fie trăite altfel decât prin povești.

"Seara asta e magică, e ceva în aer, nu trebuie să fii metalist ca să simți asta", așa sună una dintre replicile din film care i-ar putea folosi drept motto. *Noaptea fiarei* este un debut candid, ce îmbină aventura cu nostalgia și are darul de a te face să-ți amintești cum te simțeai când cel mai important lucru din viață era să ajungi să-ți vezi trupa favorită live.

Noaptea fiarei / The Night of the Beast (2020), regizat de Mauricio Leiva-Cock, rulează miercuri, 28 iulie, de la 10:30, la Cinema Florin Piersic și duminică 1 august, de la 21:45, la Cetățuie Open Air.

Crăița Nanu

AQUA CARPATICA

GUSTUL PURITĂȚII

LIDL HUB

#trecipeproaspat

FILME

**CU VIZIUNE NOUĂ,
EXPERIENȚE CU
INGREDIENTE
PROASPETE**

HAI ÎN LIDL HUB ȘI INTRĂ ÎN FILMUL PROSPETIMII!
PIAȚA UNIRII, CLUJ | 23.07-01.08.2021

TIFF
23.07-01.08.2021
Cluj-Napoca

ZILELE FILMULUI ROMÂNESC

Otto Barbarul. Revendicarea dramei despre adolescenți

Cinema românesc recent s-a putut lăuda cu multe reușite și inovații, dar mai puțin cu filme despre adolescenți sau despre tineri (cel mai relevant exemplu fiind *Lumea mea*, debutul din 2015 al lui Nicolae

Constantin Tănase). Tot un debut, *Otto Barbarul* are o energie, o tandrețe și un tragism propriu, care demonstrează dedicarea regizoarei Ruxandra Ghițescu de a pătrunde cu convingere în intimitatea unui tânăr punker (Marc Titieni), pe

care o explorează aproape în liniște și cu multă delicatețe.

Otto trebuie să depășească un moment dificil: sinuciderea iubitei sale, Laura (Ioana Bugarin). Ghițescu solicită un inventar de acte de rebeliune care

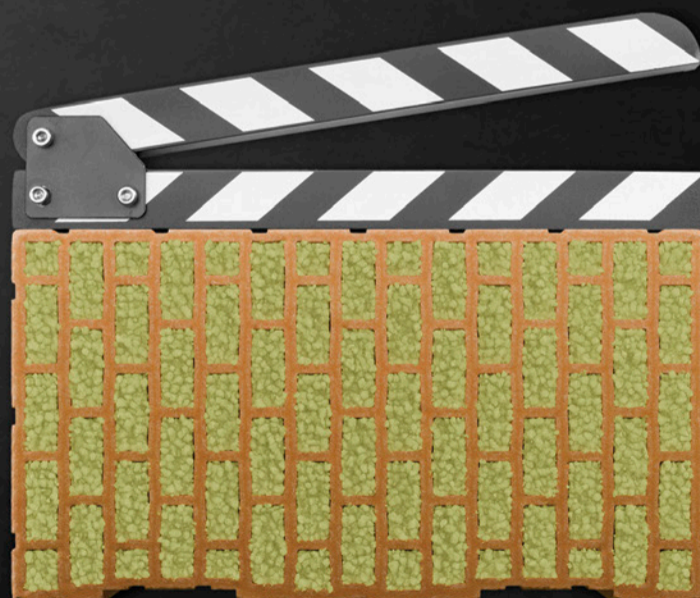
să sugereze imposibilitatea lui Otto de a face pace cu suferința. Până la urmă, Otto este un punker: are creastă, poartă geacă de piele cu logo-ul trupei Misfits, are conflicte agresive cu părinții și alte câteva comportamente delicvente. Este ceva deopotrivă sensibil și impenetrabil în personajul lui Otto, mai ales pe parcursul interacțiunii cu mama fetei (Ioana Flora) sau cu asistentul social (Iulian Postelnicu) care investighează cazul Laurei – se dezvoltă aici un sub-plot esențial al filmului: cum anume este executată o astfel de anchetă și ce compromisuri implică, exact în tradiția filmelor care comentează asupra modului în care sistemul public servește individul. În ciuda aparenței și chiar a laconicității sale, Otto se lasă descoperit într-o formă vulnerabilă și rănită, abil dezbătută de către Ghițescu.

Importanță este și atenția acordată Laurei, pe care reușim s-o cunoaștem prin filmările lăsate (aceiași exercițiu de introspecție și auto-cunoaștere pe care-l face Bugarin și în *Mia își ratează răzbunarea*). Dar aici Laura suferă de o afecțiune psihică, ceea ce face ca abordarea să fie și mai complicată, și totuși bine condusă de Bugarin. Filmările personale ale Laurei insuflă un spirit ludic și fermecător, care nu erodează din tragismul persistent al narațiunii. *Otto Barbarul* poate să țină piept unui subiect dificil și poate să aline prin energie un sentiment de alienare care este mână-n mână cu premisa narațiunii.

Otto Barbarul (2020), regia Ruxandra Ghițescu, distribuție: Marc Titieni, Ioana Bugarin, Iulian Postelnicu, Ioana Flora, Mihaela Sîrbu, Adrian Titieni. *Otto Barbarul* poate fi văzut astăzi (28 iulie) la ora 17:00, la Cinema Victoria și vineri (30 iulie) la ora 12:00 la Cinema ARTA.

Diana Smeu

**LINIȘTE!
SE FILMEAZĂ.**

CEA ACON

Partener oficial al liniștii la TIFF

Singura cărămidă izolantă fonic fabricată în România.

Zárójelentés, természetes fényben. Magyar filmek a 20. TIFF-en

A TIFF műsorának évről évre elmaradhatatlan színfoltja a magyar filmes válogatás, amelybe idén egy nagy klasszikus, egy Ezüst Medve-díjas alkotás, egy Oscar-díjas rendező legfrissebb munkája, és egy nemzetközi babérok sokaságát learatott dokumentumfilm is bekerült, ráadásul a központi versenyprogram keretében idén magyar filmnek is szurkolhatunk.

Természetes fényt

Utóbbi Magyarországi Oscar-nevezettje: a *Felkészülés meghatározatlan ideig tartó együttlétre* Horvát Lili második nagyjátékfilmje. A romantikus filmdrámában valóság és képzelet fonódik össze sajátos módon egy szerelmes nő elméjében (és Stork Natasa felejthetetlen alakításában). Az idegsebész Mártát a szíve Amerikából Budapestre húzza haza, ám hiába siet a randevúra: az orvoskonferencián megismert férfi nem jelenik meg – Márta kétségbe-

esetten a keresésére indul. Ez a harmadik magyar film, amelyet valaha Independent Spirit Awardsra, avagy a függetlenfilmes Oscarra jelöltek, és ugyanerre a díjra jelölték 1988-ban Szabó István *Hanussenét* is – a legendás filmrendező a TIFF díszvendégeként most legutóbbi alkotását, a *Zárójelentést* kíséri el Kolozsvárra. A 82 éves rendező éles elmével, humorral, határozott kritikai hangvétellel rajzol látletet a mai Magyarországról: kardiológus főszereplőjét leépítik a munkahelyén,

majd vidékre költözik, ahol a magyar társadalom számos nyavalyájával – kiskirályokkal, álszentséggel, álhírterjesztéssel, ellenségképzéssel, karaktergyilkosságokkal – szembesül. A ma esti díszbemutató után közönségtalálkozón lehet faggatni az Oscar-díjas rendezőt, aki július 30-án mesterkurzust is tart a BBTE filmszakán.

A Magyar Nap ideji programjában meg lehet még nézni az elsőfilmes Nagy Dénes Ezüst Medve-díjas filmjét, a Závada Pál-regény alapján készült, a második világháborúban játszódó *Természetes fényt*, Fliegauf Bence *Rengeteg – Mindenhol látlak* című drámáját, Krasznahorkai Balázs Máramarosban forgatott elsőfilmjét, a *Hasadékot*, a kolozsvári Felméri Cecília *Spirálját*, és a fesztivál visszatérő vendége, Hajdu Szabolcs *Békeidő* című szkeccsfilmjét.

A válogatás egyetlen dokumentumfilmje a témaválasztásával nagy port kavart *Anyám története*. Dér Asia és Hargonics Sári egy leszbikus páros gyerekvállalási „projektjén” keresztül mutatja be az örökbefogadás és a szülővé válás örömeit és nehézségeit, amelyeket to-

vább súlyosbítanak a melegekkel szembeni előítéletek és a kirekesztő magyarországi családpolitika.

És végül a nagy klasszikus: Huszárik Zoltán kihagyhatatlan remekműve, a *Szindbád* idén éppen 50 éves. A Krúdy-adaptáció címszereplője a szépséget a természet változásaiban, a szerelemben és a kulináris élvezetekben véli megtalálni. Megbarnult fényképek, elszáradt virágok, elsárgult szerelmes levelek hozzák elő a múltból a szépasszonyokat, lányokat, a hozzájuk fűződő múlt érzéseket s a húsleves felejthetetlen illatát... A film főbb szerepeit Latinovits Zoltán, Ruttkai Éva és Dajka Margit alakítja, nem kevésbé legendás operatőre Sára Sándor volt.

Buzogány Klára

Rengeteg - Mindenhol látlak

Anyám története

Hajdu Szabolcs a Békeidőről

A *Békeidő* volt az első olyan magyar nagyjátékfilm, amelynek online volt az ősbemutatója, tavaly áprilisban. Hajdu Szabolcsot a *Békeidő* háttértörténetéről faggattuk.

Miért döntöttetek úgy, hogy nem várjátok meg a járványhelyzet végét, hanem a Vimeón bemutatjátok a *Békeidőt*?

Egy filmnél mindig nagyon frusztráló érzés, amikor elkészül, de vissza kell tartani, promóciós szempontok miatt meg kell várni a megfelelő tavaszi vagy őszi bemutató-időpontot vagy különböző fesztiválokat, és addig nem lehet továbblépni. Ezzel a filmmel ott tartottunk, hogy ha most nem mutatjuk be, akkor nagyon sokat kellett volna várunk. Abban reménykedtem, hogy elég sokan vannak gép előtt, és sok emberhez el tudjuk juttatni a filmet.

A film eredeti címe, a *Treasure City* a „kincses város” fordítása, amit Kolozsvárra szoktak mondani.

Rám mindig is nagy hatással volt Románia, ez nem újdonság, egyszerűen megsokszorozódik az erőm, amikor abban a közegben vagyok, és valahogy az alkotói energiáim erősebbek. Jobban bele tudok képzelni azokba

a terekbe történeteket. De ennél a filmnél elsősorban praktikus megfontolás volt az, hogy ott csináljuk, ugyanis a stáb nagy része erdélyi volt, és a Filmtett Egyesülettel közösen csináltuk ezt a filmet. Egyébként a város nem Kolozsvárként van megmutatva, tulajdonképpen egy meg nem nevezett kelet-európai várost raktunk össze.

Mennyire volt nehéz megtalálni a megfelelő helyszíneket Kolozsváron?

Nem volt egyszerű, mert elég határozott vízióm volt egy 15–20 évvel ezelőtti Erdélyről, de azok a terek, amik a képzeletben éltek, már nem voltak meg. Pl. a filmben látható kávézót nagyon sokáig kerestük, holott tíz évvel ezelőtt még sok ilyen típusú kávézó volt Kolozsváron, amiben még érződik a kommunizmus megalomániája, illetve egy nagyon sűrű, balkáni kavalkád. Ha most az ember belép egy szórakozóhelyre, az jobban emlékeztet egy nyugat-európai nagyvárosra

Foto: Vlad Cupşa

Kolozsváron is. De végül megtaláltuk a megfelelő helyszíneket, amit meg nem találtunk meg, azt Budapesten forgattuk le, pl. a saját lakásunkban is.

Akárcsak az előző filmed, az *Ernellék Farkaséknál*, ez a film is oktatási projektként indult, ezúttal a Filmtett-táborban. Mikor dőlt el, hogy nagyjátékfilm lesz belőle?

Én már elég régóta kapcsolatban vagyok a Filmtettel, a táborokban a színészekkel mindig csináltam egy kis etűdöt, hogy ki tudják próbálni magukat. Ez úgy néz ki általában, hogy magukra a szereplőkre találom ki helyzetet, és rájuk írom meg a szöveget. A legutóbb elég hosszú etűd lett

belőle, 30 perces, és amikor újránéztem az anyagokat, láttam, hogy nagyon izgalmasak azok a színészek. Elkezdtem azon dolgozni, hogy ezeket a kis etűdöket továbbfejlesszem, összefűzzem egy nagyobb egészé. Az volt az elgondolás, hogy a jelenetekben egy rutinosabb, tapasztalt színész összekerül egy olyan színésszel, aki még soha életében nem volt kamera előtt, vagy egy gyerekkel, és egymást tudják így segíteni. A témák egy része már megvolt a táborban is, ezekhez közös asszociációs játékokon keresztül jutottunk el.

(Az interjú teljes terjedelmében olvasható a Filmtett portálon.)

Zsizsmann Erika

Szabó István Zárójelentése

Csak turistaként ismeri Erdélyt, irodalmát annál alaposabban – meséli Szabó István Oscar-díjas magyar filmrendező, aki ma érkezik a kincses városba a TIFF díszvendégeként. *Zárójelentés* című, de nem karrierzáró filmjéről mesél most az AperiTIFF-nek.

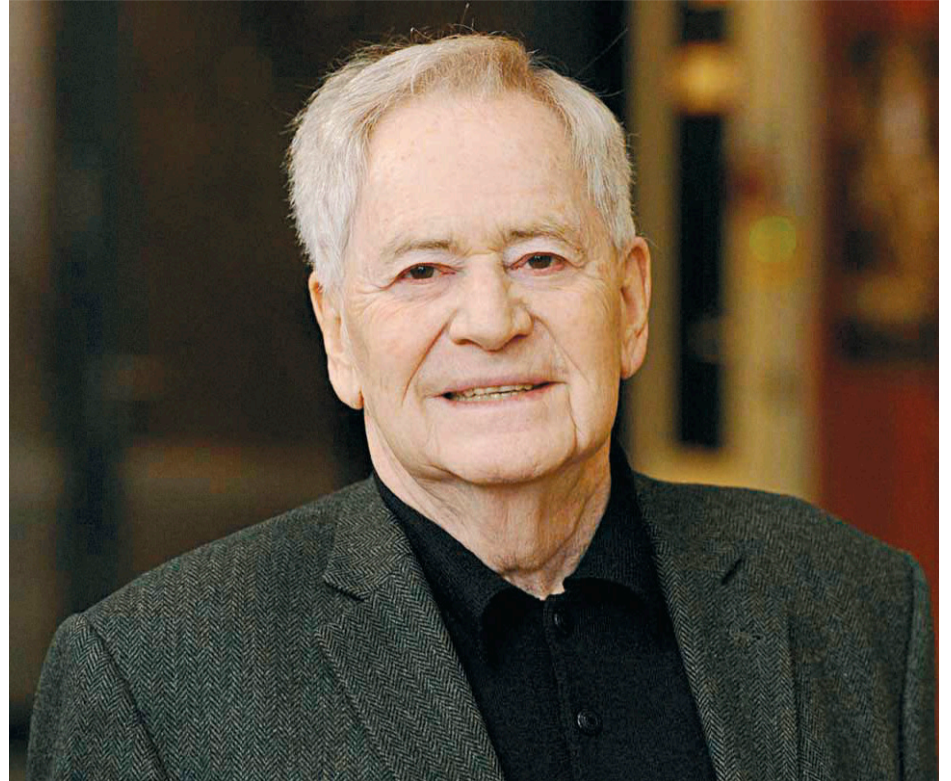
Őn hova helyezné el a *Zárójelentés* az életművében? Számvetésnek, összegzésnek szánta, amint azt a cím sugallja?
Én ilyesmivel nem foglalkozom. Egy filmet nem számvetésnek csinállok és nem összegzésnek, hanem megpróbálok elmesélni egy történetet, hogy az érdekelje a nézőket, és szóljon arról a dolgról, amit szeretnék elmesélni, és lehetőleg valami olyan felemelő legyen a végében, hogy a nézők úgy érezzék, hogy érdemes valamit tovább csinálni. Ebbe a kérdésbe én mindig belebuktam, mindig fel is tették.

Producere, Sándor Pál szerint pályája egyik legjobb és legfontosabb filmjét alkotta meg a *Zárójelentéssel*. Mi volt az ő szerepe a filmben?

Gondolkoztam ezen a filmen, és a feleségem nagyon ambicionált, hogy egy kedves rendezőkollégámnak mondjam el a történetet egy kávé mellett. El is meséltem Sándor Pálnak, és végül is ő volt az, aki szerette a történet kialakulását és aki producerként is vállalta a film létrehozását.

A *Zárójelentés* kulcsfigurája az Andorai Péter játszottá öregember, aki egy padon üldögél, s a film nagy részében hallgat az állomás mellett. Ez volt Andorai utolsó filmszerepe. Hogyan alkotta meg ezt a karaktert?

Nagyon szerettem Andorai Pétert, és rengeteg filmet készítettünk együtt. A *Bizalom* volt az első közös munkánk, és azóta minden filmben, ha nem is volt mindig szerepe, de ott volt és részt vett. Volt, hogy csak állt egy fánál és mondott egy-két mondatot Helen Mirrennek. Amikor előkészítettük ezt a filmet ő már nagyon beteg volt, és mondta, hogy nem tud elvállalni semmit, amiben fel kell állni egy székről. Azt feleltem, hogy akkor ülni fogsz, ennyi az egész. Végül is ő az, aki kimond valami olyan igazságot a filmben, amit én is gondolok. Egyetlen egy mondatot mond, de szerintem az fontos. És ahogy mondja, abban benne van Péter minden mélységes, csendes belső energiája. Különböző fantasztikus volt a forgatás, mert akárki jött a forgatásra, Klaus Maria Brandauer-tól Udvaros Dorottyaig mindenki azonnal odament, leült mellé

a padra és addig beszélgetett vele, amíg a forgatócsoport kérésére nem volt kénytelen elmenni, mert Péter egyedül kellett legyen a képen.

Úgy hírlík, figyelemmel követi a fiatal magyar filmesek pályáját. Kiket tart ígéretes rendezőknek a fiatal generációból? Melyik magyar filmek nyűgözték le az elmúlt években?

Szerintem Tóth Barna az *Akik maradtakban* nagyon érzékenyen mutatja be a két ember közötti kapcsolatot, empátiát, megértést. Bár egyszerű tévéfilm, mégis az emberek szerették egyes mozifilmeknél. Nagyon izgalmas Török Ferenc filmje, az 1945. Nagyon várom Enyedi Ildikó új film-

jét, *A feleségem történetét* is. Úgy érzem a regény 20. századi magyar irodalom egyik legnagyobb műve volt. Én is foglalkoztam a megfilmesítésével, szerencsére nem jött össze. Nagy izgalommal várom, azért is, hogy lássam: ahhoz képest én hogy csináltam volna, Ildikó jobban csinálta.

Maradt még Önben következő film? Szeretne még forgatni?

Csúnya dolog, hogy ilyen art moziknak, 50–60 moziszeknek dolgozó rendező egy James Bond-filmet idéz, ami úgy hangzik, hogy Never say never again, azaz Soha ne mondd, hogy soha... [Mosolyog.]

Soós Tamás, Zágoni Bálint

Az oda nem figyelés fatálissá válhat

Felméri Cecília első nagyjátékfilmje, a *Spirál* világpremierje a 36. Varsói Nemzetközi Filmfesztiválon volt, ahonnan különdíjjal tért haza. A rendezővel készült interjúnkban többek között a koprodukció kihívásairól és a fatális véletlenekről beszélgettünk.

Bár gyönyörű kültéri helyszíneket láthatunk a filmben, a *Spirál* lényegében egy kamaradráma, ahol az izoláltságot nem a négy fal, hanem a városi világtól elzárt horgászto jelenti. Miért tartotad fontosnak, hogy ezt a történetet egy kamaradráma formájában meséld el?

Maga a történet eleve minimalista szereplők és helyszín szempontjából. Nem tehettem mást, mint hogy kamaradráma formájában mesélem el. A történet már a korai fejlesztés során kidobta magából az összes olyan jelenetet, ami kinyitotta volna más helyszínek, más szereplők felé, mindig kiderült, hogy ezek nélkül is jól megvagyunk.

A *Spirál*t a magyar Nemzeti Filmintézet és a román CNC is támogatta. Milyen kihívásokat tartogatott ez a koprodukciós forma?

Egy ilyen koprodukció esetében az szokott kihívás lenni, hogy van egy pontrendszer, amely megköveteli, hogy az, hogy ki mennyivel járul hozzá a produkcióhoz, s az arányosan tükröződjön a szereplőgárda, a stáb összetételében, a helyszínek kiválasztásában stb. A magyar fél hozzájárulása ebben az esetben nagyobb volt, ezért a film Magyarországon forgott, a stáb nagyrésze magyar volt. Lévén, hogy a főszereplő (Bogdan Dumitrache), két producer (Oana és Tudor Giurgiu), meg

én is román állampolgárok vagyunk, és mivel a tóparti házat egy erdélyi csapat építette fel, így kijött a szükséges román pontszám is.

Bogdan Dumitrache a román új hullám bejáratott színésze. Milyen volt a közös munka?

Szuper volt, Bogdan nagyon jó színész. Minden forgatási etap előtt egy héttel vagy 10 nappal Budapestre jött. Ilyenkor egyrészt tanulta a szöveget, volt külön dialóg coachja, akivel ezt gyakorolta. Másrészt sokat beszélgettünk a karakterről. Ő is kiszakadt az otthoni környezetéből, és teljes mértékben a filmre tudott koncentrálni. Nagyon nagy élmény volt nekem így dolgozni, egy okos színésszel, aki aztán meg is tudja csinálni azt, amiről beszélünk. És szerencsémre mindkét színész – Kiss Diána Magdolna és Borbély Alexandra is – fantasztikus volt!

Miért őket választottad ezekre a szerepekre?

Nem hasonlítanak kifejezetten egymásra, mégis tudnak finom rímeket alkotni együtt. Teljesen más egyéniségek, de mindketten nagyon jó színészek és a játékkal meg tudták teremteni ezt a különös ismétlődést.

A *Spirál*ban nagy szerepet kapnak a fatális véletlenek – mit szeretnél üzeni a nézőnek általuk?

A *Spirál* esetében ez a fatális eset elkerülhető lett volna, ha figyelnek egymásra a szereplők. Itt igazából az oda nem figyelés válik fatálissá, amikor a saját problémák beszűkítik a látásunkat, csak magunkra figyelünk és nem érdekel minket az, hogy a másikkal mi van, vagy milyen árat fizet a mi önzésünkért.

(Az interjú teljes terjedelmében olvasható a *Filmtejt* portálon.)

Farkas Boglárka

La pas prin expozițiile TIFF

Deși, după cum îi zice numele, TIFF e festival de film, în fiecare an organizatorii completează propunerea cinematografică cu evenimente conexe, de la cine-concerte la conferințe și lansări de carte până la expoziții. Despre acestea din urmă vorbim astăzi.

Prima, și, probabil, cea mai vizibilă dintre propunerile expoziționale este retrospectiva foto semnată Nicu Cherciu, unul dintre fotografi din echipa TIFF care n-a ratat nici o ediție de festival și niciun eveniment important din istoria acestuia.

TIFF Moments by Nicu Cherciu este o plimbare pe firul colorat al memoriei, cu surprinderi vesele și nostalgice, deopotrivă. De văzut la pas blând, pe Eroilor, pentru aproape două decenii de TIFF în instanțee meșteșugit surprinse. Imediat după această plimbare, pașii vă pot purta cu încredere către Muzeul de Artă unde vă așteaptă alte trei expoziții marca TIFF.

Prima dintre ele, **Mirrors of Brâncuși (23 - 30 iulie)** ne pune față în față cu universalul și universalitatea marelui sculptor

român. Propunerea creatorilor este o experiență multimedia, imersivă, prin intermediul căreia intrăm, la propriu, în creația brâncușiană. Un zbor în linii simple, elegante, un pas către infinit, reflexie și reflecție - sunt tot atâtea propuneri pentru un traseu personal în cadrul acestei expoziții inedite.

Tot o incursiune, dar în istoria sa profesională, propune și Lucian Broscățeanu prin expoziția sa, **a mind trip**, o selecție curatoriată de piese vestimentare din colecția aniversară ce marchează 20 de ani de când designerul a fost descoperit și premiat de Doina Levintza.

Vă așteaptă un fashion film și o campanie regizate de Andrei Măjeri, cu dialoguri captivante între ținutele imaginate de Lucian Broscățeanu și picturile baroce și Biedermeier din colecția Muzeului de Artă.

Vernisaj și lansare album Doina Levintza: vineri, ora 18, Muzeul de Artă.

În fine, ultima călătorie din acest (prim) parcurs expozițional vă propune ca destinație **România sălbatică**, așa cum se vede aceasta prin lentila fotografului Dan Dinu, care a surprins imagini din cele 28 de rezervații mari ale României, în perioada 2010-2013. Ulterior, proiectul fotografic s-a dezvoltat, iar acum România sălbatică poate fi admirată într-un film documentar, un portal către cele mai importante arii protejate și, de curând, într-un album de fotografie.

Ruxandra Predescu

EVENTIMENTE CONEXE:

Meet the Artist, Dan Dinu:
vineri, ora 16, Muzeul de Artă

România sălbatică/Wild Romania,
proiecție în premieră:
vineri, ora 21.45, Unirii Open Air

TIFF mai recomandă:

CONCRETE NESTS

THE COSMIC HOUSE, EREMA GRIGORESCU 106

Expoziție de grup a studenților programelor de Master Arte Digitale Interactive și Film Documentar a Facultății de Teatru și Film din cadrul UBB. (23 iulie - 2 august)

ANUL CARE NU A MAI FOST LA FEL...

THE COSMIC HOUSE, EREMA GRIGORESCU 106

Versus Visual Project a surprins și prezintă povestea unui an al emoțiilor și spațiilor interioare, atât la propriu, cât și la figurat... (23 iulie - 2 august)

MATRIOȘKA

RUBIK, ANTON PANN 16

Tema expoziției este spațiul ca parte componentă a creației artistice. Locul expunerii a devenit astăzi poate la fel de important ca obiectul expus. (23 iulie - 2 august)

MUSEUM WORKINGS

ZINA GALLERY, AXENTE SEVER 14A

Un cluster de expoziții solo care hibridizează și expandează galeria după chipul și asemănarea sa de muzeu queer aflat pe terenul fertil dintre o instituție reală și o construcție utopică. (23 iulie - 2 august)

NESPRESSO × TIFF.20

ACȚIUNE!

La Nespresso, celebrăm zi de zi inovația, măiestria și creativitatea, întrucât credem că aceste valori pot schimba lumea.

Iar cum arta cinematografică este o sursă de inspirație și bucurie, aducându-ne împreună și oferindu-ne noi perspective, suntem mândri să fim partenerii festivalului TIFF pentru al cincilea an consecutiv.

Va așteptăm cu drag la proiecțiile de film, în compania unei cafele excepționale!

www.nespresso.com

what else?

COMPETIȚIE

Câmp de maci

Prins între icoanele trase la xerox color ale unora și militantismele trase la xerox alb-negru ale altora, jandarmul Cristi (Conrad Mericoffer) își pocnește un concubin. Contextul n-ar putea mai tensionat: o „conversație” zbierată între un grup de protestatari ortodocși și publicul unui „film cu lesbiene” care deja s-a întâmplat în viața reală și care deja face istorie prin cinema-ul românesc. Dan Chișu l-a utilizat ca punct de pornire pentru 5 minute, unde mizele erau exploatarea de către media a incidentului și problemele unei familii foarte puțin dispuse să accepte că unul dintre ei este /ar putea fi gay.

Pentru debutul lui în film, regizorul de teatru Eugen Jebeleanu alege o abordare radical diferită. Protagonistul din *Câmp de maci* nu-i deloc confortabil în propria lui piele și este mult mai compatibil cu codurile tăcerii și virilitatea jandarmeriei

decât cu activismele chic ale comunității LGBT. Fix genul de individ pe care nu-i o idee bună să-l forțezi să-și facă coming out-ul pe rezonuri de militantism, fix genul de tip care odată ce-și pierde un pic controlul este incapabil să-și asume ce s-a întâmplat.

Jebeleanu utilizează regizoral și scenaristic chestiuni de prin arsenalul teatrului: mult dialog, separarea spațiilor în care jandarmul Cristi își trăiește secvențele. Le utilizează însă foarte abil, incluzându-le cinematic într-un film surprinzător de onest, numai bun de competiția TIFF 20.

Câmp de maci / Poppy Field (România, 2021) rulează miercuri, de la ora 21:15, la Cinema Florin Piersic. Regia: Eugen Jebeleanu. Cu: Conrad Mericoffer, Alexandru Potocean, George Pistreanu.

Cristi Mărculescu

e-on

vă prezintă evenimentul
SERGEI POLUNIN
UP, CLOSE AND PERSONAL
la TIFF 2021.

JOI, 29 IULIE, 20:30
CASTELUL BĂNFFY, BONȚIDA

PROGRAM / MIERCURI / 28 IULIE

■ CINEMA FLORIN PIERSIC

10:30 EducaTIFF
Noaptea fiarei (La Noche de la Bestia)
Mauricio Leiva Cock | 74' | Columbia, Mexic [5R1]

13:00 Competiție, Ziua maghiară
Pregătire pentru a fi împreună o perioadă nedeterminată (Preparations to Be Together for an Unknown Period of Time)
Lili Horvath | 95' | Ungaria [5R2]

15:30 Competiție
Asta-i viața (La vida era eso)
David Martín de los Santos | 109' | Spania, Belgia [5R3]

18:30 Competiție
Mere (Apples)
Christos Nikou | 90' | Grecia, Polonia, Slovenia [5R4]

21:15 Competiție, Zilele Filmului Românesc
Câmp de maci (Poppy Field)
Eugen Jebeleanu | 82' | România [5R5]

■ PIAȚA UNIRII OPEN AIR

21:45 Piața Unirii
Succes de public (Un triomphe)
Emmanuel Courcol | 106' | Franța [5U1]

■ CINEMA VICTORIA

10:00 3x3
Trupul (Body)
Malgorzata Szumowska | 90' | Polonia [5V1]

12:30 Va urma
OZN-uri (UFOs)
Clémence Dargent, Martin Douaire, Antony Cordier | 96' | Franța [5V2]

14:30 Ziua maghiară
Pădure - te văd peste tot (Forest: I See You Everywhere)
Benedek Fliegau | 112' | Ungaria [5V3]

17:00 Zilele Filmului Românesc
Otto Barbarul (Otto the Barbarian)
Ruxandra Ghițescu | 110' | România, Belgia [5V4]

20:00 Ziua maghiară
Raport final (Final Report)
István Szabó | 118' | Ungaria
proiecție-eveniment
în prezența lui István Szabó [5V5]

22:45 Va urma
Investigația (The Investigation)
Tobias Lindholm | 44' | Danemarca
Șase locuri goale (Six Empty Seats)
Petr Todorovsky | 48' | Rusia | [5V6]

■ CINEMA ARTA

12:00 3x3
Bun venit, dle Marshall!
(Bienvenido, Mister Marshall!)
Luis García Berlanga | 88' | Spania | [5A1]

14:15 Film Food
Clubul de gastronomie (The Food Club)
Barbara Topsøe-Rothenborg | 98' | Danemarca [5A2]

16:30 Ziua maghiară
Szindbád
Zoltán Huszárík | 90' | Ungaria | [5A3]

18:30 Ziua maghiară
Mamele ei (Her Mothers)
Asia Dér, Sara Haragonics | 72' | Ungaria [5A4]

20:15 3x3
Plácido
Luis García Berlanga | 85' | Spania [5A5]

22:00 Proiecții speciale
Indiile galante (Indes galantes)
Philippe Béziat | 108' | Franța [5A6]

■ CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

16:45 Ziua maghiară
Treasure City
Szabolcs Hajdu | 92' | Ungaria, România, Elveția, Marea Britanie [5C1]

19:00 Proiecții speciale
Dancer
Steven Cantor | 85' | Marea Britanie
proiecție-eveniment
în prezența lui Sergei Polunin
[5C2]

21:15 Focus Spania
În pântecul mării (El ventre del mar)
Agusti Villaronga | 75' | Spania [5C3]

■ CERCUL MILITAR

15:45 Ziua maghiară
Râpa (Ravine)
Balázs Krasznahorkai | 92' | Ungaria [5W1]

18:30 Carte blanche San Sebastian, Film Food
Restaurantul familiei Arzak (Arzak since 1897)
Asier Altuna | 70' | Spania | precedat de:
Blid
Răzvan Sima | 19' | România [5W2]

20:45 Ziua maghiară
Lumină naturală (Natural Light)
Denes Nagy | 103' | Ungaria, Letonia, Germania, Franța [5W3]

■ CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR

18:00 Focus Spania
Arta revenirii (El arte de volver)
Pedro Collantes | 91' | Spania [5D1]

20:30 Lună plină
Cioc - cioc (Knocking)
Frida Kempff | 78' | Suedia [5D2]

■ USAMV OPEN AIR

21:45 Ziua maghiară
Spirala (Spiral)
Cecilia Felmeri | 98' | Ungaria, România [5S1]

■ IULIUS PARC OPEN AIR

21:45 Zilele Filmului Românesc
Scurtmetraje românești I (Romanian Shorts I)
116' [5P1]

■ BISERICA PIARISTĂ

22:00 Cineconcert
Studentul din Praga (The Student of Prague)
Paul Wegener, Stellan Rye | 80' | Germania
acompaniat live
de Irina Margareta Nistor & CelloFun [5T1]

■ UBB OPEN AIR

22:00 Zilele Filmului Românesc
În mijlocul meu, vocea (The Things We Hide in Silence)
Andra Hera | 89' | România [5Y1]

■ CETĂȚUIE OPEN AIR

21:45 Zilele Filmului Românesc
Biană Bombă (Kids Rock)
Claudiu Mitcu | 87' | România [5X1]

■ CINEMA MĂRĂȘTI

19:30 Zilele Filmului Românesc
Berliner (The Campaign)
Marian Crișan | 95' | România
Proiecție specială pentru
persoanele cu deficiență de vedere [5Z1]

■ MUZEUL DE ARTĂ

22:00 Ce se întâmplă, documentarele?
Eva noastră (Our Eve)
Ana Gurdîș | 68' | Moldova [5M1]

■ PARCUL POLIGON FLOREȘTI

21:45 Piața Unirii
Lecții de persană (Persian Lessons)
Vadim Perelman | 127' | Rusia, Germania, Belarus [5F1]

* Film nerecomandat minorilor /
This film is not suitable for children.

ZIUA MAGHIARĂ

Spirala. Semne de viață și moarte

Spirala / Spiral este frumosul debut în lungmetraj al regizoarei Cecilia Felméri, produs în Ungaria și filmat în zona unui heleșteu izolat, în care locuiește cuplul de profesori de biologie Bence (Bogdan Dumitrescu) și Janca (Diána Magdolna Kiss).

Natura joacă un rol esențial în *Spirala*. Nu numai că influențează stilul de viață al celor două personaje (aceștia fiind foarte atenți la schimbările sezoniere, la hrană și la comportamentul peștilor pe care îi au în grijă), dar ritmul naturii este integrat și abordării cinematografice în sine. Această calitate este mai rar întâlnită în cinema european, fiind adesea regăsită în filmele de artă realizate în țări asiatice. Felméri mizează pe ciclicitate naturală și în ceea ce privește narațiunea filmu-

lui: Bence, protagonistul, își dă seama că este prins într-un circuit fatidic pe care încearcă să-l înțeleagă și ulterior să-l reneghe. În acest cerc pus în funcțiune apare și Nóra (Alexandra Borbély, cunoscută pentru rolul ei din *Despre trup și suflet / Testről és lélekről*), care complică și mai mult cunoașterea ordinii și implementarea echilibrului.

Spirala este un film intimist, formulat pe baza comunicării fizice și verbale dintre personaje. Dumitrescu, care își joacă rolul în limba maghiară, are o ascensiune distructivă, pe care filmul o explorează în detalii minuțioase și adesea sobre, care fac dreptate unui soi de suferință care ajunge, într-un punct, să se comporte ca o desfătare, pe care tot o Bence o intensifică pe parcurs. Nóra și Janca sunt polii raționali, dar sunt aproape niște iluzii, pe care Bence le pierde printre degetele murdărite de momeală pentru pești. În cele din urmă, Bence alege să pună capăt jocului, dar ciclul natural nu pare a se sfârși foarte curând.

Felméri creează un realism unic, pe care toți cei trei actori îl înțeleg foarte bine în interpretarea personajelor, conduse de obsesii și pasiuni posesive. Adevărata reușită a cineastei constă în desfășurarea de forțe vizuale care oglindesc fiecare restructurare emoțională a acestora. În ciuda unor teme poate abstracte și chiar suprarealiste, în *Spirala* totul se leagă într-o manieră excelent de coerentă și fermecătoare.

Spirala (coproducție Ungaria-România 2020) rulează miercuri, 28 iulie, de la ora 21:45, la USAMV Open Air. A doua proiecție va avea loc joi, 29 iulie, la ora 17:15, la Cinema Victoria. Regia: Cecilia Felméri. Cu: Bogdan Dumitrescu, Diána Magdolna Kiss, Alexandra Borbély.

Diana Smeu

ZIUA MAGHIARĂ

Treasure City – un vârtej al posibilităților

Se spune că fiecare dintre noi suntem legați unul de celălalt printr-o medie de minimum șase legături sociale. Acest fenomen este numit teoria celor șase grade de separare. În *Treasure City*, 22 de oameni cu diferite situații reprezintă această rețea de conexiuni umane dintr-o societate, iar Cluj-Napoca, orașul în care a fost filmat, e punctul comun al drumurilor acestor personaje. Într-o singură noapte, sunt creionate legături noi cu ajutorul unei palete variate de grupuri sociale: o familie disfuncțională, clienta și vânzătoarea dintr-un magazin de flori, protestatari antifasciști, oameni cotrobăind prin bariuri la ore târzii etc. Drumurile lor se întrepătrund în moduri neașteptate, iar din

aceste evenimente se nasc conflicte, realizări multiple și o spirală descendentă care trădează fațetele mai puțin agreabile ale naturii umane. Filmul este o gură de aer proaspăt ce explorează posibilități, relevă diferitele roluri pe care le jucăm în societate și cum acestea se schimbă în funcție de context.

Treasure City (Ungaria, România, Elveția și Marea Britanie - 2020) rulează miercuri, 28 iulie, ora 16:45, la Casa de Cultură a Studenților, categoria Ziua Maghiară și joi, 29 iulie, ora 20:30, la Cinema Dacia Mănăștur. Regia: Szabolcs Hajdu, 2020. Cu: Orsolya Török-Illyés, Szabolcs Hajdu, Lilla Sárosdi.

Maria Bega

Interviu Mihaela Popescu, Președinte TenarisSilcotub

De 15 ani, TenarisSilcotub susține TIFF în proiectele sale. Ce v-a adus împreună și care sunt elementele care au menținut acest parteneriat?

Ne-au adus împreună valori comune precum educația, creativitatea, inovația și dorința de a învăța continuu. TIFF te surprinde, te stimulează să explorezi, să descoperi și să te autodescoperi prin proiecții de foarte bună calitate și evenimente, toate devenind amintiri prețioase.

Cum ați reușit să duceți mai departe lucrurile frumoase construite împreună în tot acest timp, dincolo de perioada festivalului?

Din 2011, TIFF este partenerul TenarisSilcotub pentru proiectul Tenaris Cinelatio – festival local de film realizat pentru comunitățile noastre din Zalău, Călărași și Câmpina, ajuns la a 8-a ediție. Este un program de proiecții de film latino american și românesc, cu scopul de a familiariza audiența cu valori, sentimente și fenomene sociale specifice celor două culturi. Niciunul dintre cele 3 orașe nu se bucură, încă, de un cinematograful, astfel că oportunitățile pentru cinefilii de aici sunt foarte limitate.

De ce e important ca o companie precum TenarisSilcotub să susțină cinematografia și, mai ales, educația prin cinema?

Cultura este un pilon fundamental pentru orice comunitate și transmiterea elementelor culturale de la o generație la alta este parte din rolul nostru, pe care ni-l asumăm. Nu putem deveni mai buni dacă nu știm cine suntem și de unde ne tragem. Educația prin cinema deschide noi orizonturi, stimulează imaginația și creativitatea și credem că, prin TIFF și Cinelatio, gene-

răm experiențe interesante pentru iubitorii de film și, sperăm, incităm curiozitatea persoanelor care nu au descoperit încă acest filon.

În ce alte zone ale educației a ales TenarisSilcotub să se implice?

Ne implicăm, în principal, în programele educaționale tehnice, având ca parteneri 6 licee din Zalău, Câmpina și Călărași. Avem însă programe începând cu ciclul primar, unde am adus metoda STEM într-un program Școala după școală, până la finanțarea unor studii post-universitare. Încercăm să venim cu programe noi, de impact, complementare cu ceea ce elevii și studenții învață deja în școală.

Un gând pentru TIFF ajuns la cea de-a 20-a ediție?

Prin călătoria începută acum 20 de ani, TIFF a ajuns o platformă ce a revitalizat cinematografia românească și un brand cu care ne mândrim. Salutăm perseverența și tenacitatea organizatorilor festivalului de a nu-și întrerupe călătoria nici pe timpul pandemiei și de aduna publicul iubitor de artă. Ne dorim să ne întâlnim sănătoși și la fel de plini de energie pentru a sărbători TIFF la un sfert de secol de existență!

ZIUA MAGHIARĂ

Raport final. Visul unui cardiolog

Ceea ce considerăm necesar pentru o comunitate poate să nu se afle pe agenda unor oameni al căror unic scop sunt banii și puterea. Dar ar trebui asta să ne doboare și să ne schimbe decizia sau ar trebui să stăm fermi pe poziții? Laureatul premiului Oscar, István Szabó, face din nou echipă cu Klaus Maria Brandauer pentru a spune povestea unui cardiolog pensionat ce se reîntoarce în satul natal pentru a fi doctor de familie și descoperă o lume stăpânită de corupție, nepotism și dezinteres față de condiția omului de rând, dar și iubiri vechi și oportunități pentru realizarea visului său de a fi cântă-

reț de operă, asemeni soției sale. Muzica grandioasă joacă un rol crucial în această combinație dintre *Dogville*, *Moartea d-lui Lăzărescu* și *De ce eu?* Iubirea față de pacienții săi îl împinge pe doctor să își continue munca cu dedicare, însă cât poate rezista?

Raport final / Final Report rulează în cadrul secțiunii Ziua Maghiară miercuri, 28 iulie, ora 20:00, și sâmbătă, 31 iulie, ora 15:00, la Cinema Victoria.

Oana Balaci

„Care e filmul/regizorul tău maghiar preferat și de ce?”

Aș spune că e „Pieces of a Woman”. Din primele minute am simțit o conexiune personală cu acest film, deoarece mama m-a născut acasă, cu ajutorul moașei. A simțit o disperare și o frică imense. Cred că lungmetrajul ilustrează foarte bine faptul că fiecare om trăiește în mod diferit momentele marcante sau chiar tragice din viață. Întotdeauna mi-au plăcut reacțiile oamenilor în situații critice. E un film psihologic foarte profund, avându-i în rolurile principale pe Vanessa Kirby și Shia LaBeouf.

Karolina Zsigmond, 28 de ani

Imi este greu să aleg între *Sărmanii flăcăi* sau *Mefisto*, al lui István Szabó, din 1981, viziuni diferite, la fel de tulburătoare, despre regimuri totalitare, ambele văzute înainte de 1989.

Rina Balaci, 54 de ani

Deși nu pot să zic că am o mare cultură cinematografică maghiară, cred că regizorul Jenő Janovics, clujeanul care a fost unul dintre primii regizori de film din țară.

Emily Noejovich, 29 de ani

Cuiburile TIFF

Casa TIFF este punctul 0 al festivalului. Construită în secolul XVIII, clădirea a trecut printr-un proces de restaurare și de reamenajare și a devenit de curând Community Hub. Visuin este noul bar-restaurant, cu o bucătărie delicioasă și probabil unele dintre cele mai bune cocktail-uri din România. Mai puteți găsi aici un boutique store care vinde vinyl-uri - Melomelanj, iar din august o să se deschidă și un magazin al celor de la Lunet Eyewear și o versiune în miniatură a Muzeului Kitsch, în beciul clădirii. Toată lumea de la festival își dă întâlnire aici.

Da Pino

este mica Italie din centrul Clujului. O porție de paste sau un sandwich cu pecorino, prosciutto crudo și anghinare, dacă te grăbești să prinzi următorul film, te vor face să simți simplitatea și desăvârșirea bucătăriei italiene. Totul e să încerci să prinzi loc. În caz că zăbovești mai mult decât ți-ai propus, înțelegem, pentru că ni s-a întâmplat și nouă de mai multe ori în viață.

Via Restaurant

e potrivit pentru o masă cu prietenii cu care te-ai revăzut la festival. Se află într-o clădire aristocratică de secol VIII și are o bucătărie rafinată. Terasa umbroasă te face să uiți de căldura de afară. Vegetația luxuriantă și grija cu care ești tratat te vor convinge să revii de fiecare dată când vei ajunge la Cluj. Vinul va sta negreșit în frăpiera, acoperit cu un șervet alb.

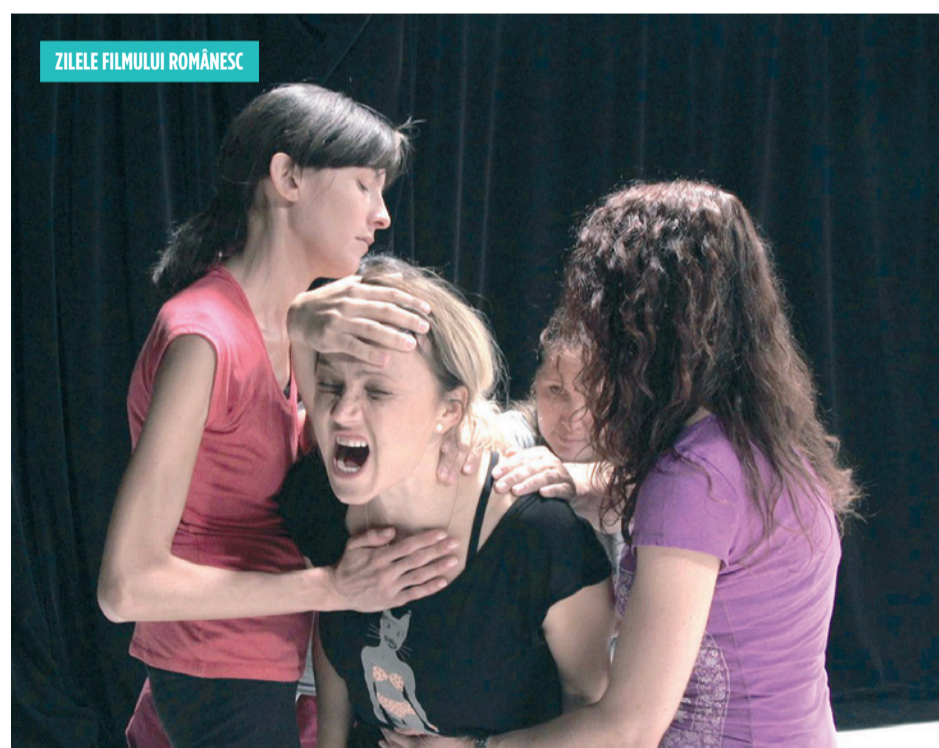
Sisters

e bine să-ți începi ziua. Cafeaua se servește în cești mari și e gustoasă. E locul perfect să citești ziarul festivalului. Chiar dacă n-ai dormit prea bine, oamenii sunt atât de zămbitori că te energizează și pe tine. Dacă te întâlnești cu cunoscuți s-ar putea să nu-ți dai seama când se face ora prânzului. E plăcut și să-ți închei ziua la un pahar, la ei.

Samsara

seamănă cu o stampă japoneză, adică sunt o simfonie a simțurilor. Vă veți bucura și veți visa cu ochii deschiși la frumusețea lumii și la fructele pământului. O să vă amintiți, inevitabil, și de dictonul: „Minte sănătoasă în corp sănătos”. Aici chiar se aplică și funcționează. Liniștea și vitalitatea vă vor urma după ce veți lua un prânz sau o cină vegetariene. Puțină seninătate nu strică niciodată.

În mijlocul meu, vocea

Ce înseamnă liniște completă? Putem fi închiși într-o încăpere acoperită fonic și tot vom auzi ceva, acel ceva fiind vocea noastră interioară. Gândurile ce ne însoțesc constant, de la cele mai banale lucruri, la problemele personale, sunt reprezentate printr-o voce care pare că ne controlează. E un limbaj intern care nu poate fi oprit, dar dacă nu ar exista, probabil nu am ajunge la nivelul de auto-cunoaștere pe care îl avem. Însă, câteodată nu e de ajuns. Debutul în lungmetraj al regizoarei Andra Hera urmărește două

personaje ce participă la un atelier ce-i va ajuta în parcursul lor spre înfrângerea fricilor și emoțiilor care-i țin captivi.

În mijlocul meu, vocea e un documentar observațional ce testează limitele proprii persoane. Cu ajutorul vocii folosite prin diverse metode și a îndrumării terapeutului Jean-René Toussaint, Mihai și Octavia se izbesc de amintiri din trecut și reușesc să conștientizeze ce contează pentru ei în prezent. Această transformare le va da libertatea pe care o căutau și pe care, probabil, și noi vrem s-o atingem.

În mijlocul meu, vocea (România, 2021) rulează miercuri, 28 iulie, de la ora 22:00, la UBB Open Air, și vineri, 30 iulie, de la ora 10:00, la Cinema Victoria. Regia: Andra Hera. Cu: Mihai Popa, Octavia, Roman, Jean-René Toussaint.

Bianca Isofache

**DOCS,
CULTURE,
CONCERTS,
AND MORE...**

arte.tv
THE EUROPEAN STREAMING SERVICE

Hungarian Films at TIFF 20

Each year TIFF's Hungarian films selection is outstanding. This year's crop includes a great classic, a Silver Bear Winner, the most recent title from an Oscar-winning director, and a multiple award-winning documentary.

Her Mothers

The central competition includes Hungary's Oscar proposal, Lili Horvát's sophomore feature *Preparations to Be Together for an Unknown Period of Time* (Florin Piersic Cinema at 1 PM). This romantic drama melds reality and fantasy in the mind of a woman in love (Natasha Stork). Márta, a 40-year-old neurosurgeon falls in love with a man she met a medical conference. She leaves behind her successful career in the United States and returns to Budapest in the hope of starting a new life with the

man she loves. She waits for him on the Pest side of the Liberty Bridge in vain, then desperately tries to find him. When she finally does, the love of her life tells her he never met her.

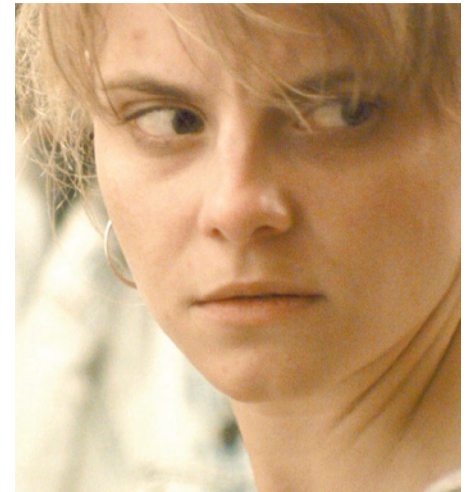
This is the third Hungarian film nominated for the Film Independent Spirit Awards. The first one was Szabó István's 1988 *Hanussen*.

The legendary director is a guest of honor at TIFF this year. He comes to Cluj to present his latest film, *Final Report*, on Wednesday night (Victoria

Cinema at 8 PM). The sharply funny and critical 82 year-old director gives a diagnosis for today's Hungary in this film focusing on a cardiologist who moves to the countryside only to encounter a host of relevant symptoms: local "barons," hypocrisy, rumor-mongering, feuding, character assassination. Following the premiere, the Oscar-winning director will meet the audience and, on July 30, will hold a masterclass at the UBB film school.

This year's Hungarian Day also includes Dénes Nagy's Silver Bear-winning debut *Natural Light* which adapted Pál Závada's World War II novel (Military Circle at 8:45 PM), as well as the drama *Forest: I See You Everywhere* (Victoria Cinema at 2:30 PM), Balázs Krasznahorkai's Maramureş-set debut *Ravine* (Military Circle at 3:45 PM), Cluj-based director Cecília Felméri's *Spiral* (USAMV Open Air at 9:45 PM), and *Treasure City*, a sketch signed by a regular guest of the festival, Szabolcs Hajdu (Students Culture House at 4:45 PM).

The only documentary this year is *Her Mothers* (Arta Cinema at 6:30 PM), a controversial film about the joys and difficulties of adoption for the lesbian couple Asia Dér and Sári Haragonics, who face prejudice and Hungary's discriminatory policies against sexual minorities.

Forest: I See You Everywhere

I left a great classic for the end: Zoltán Huszárik's unmissable 50-year-old masterpiece *Szindbad* (Arta Cinema at 4:30 PM). The main character in this Gyula Krúdy adaptation finds beauty in the change of seasons, in love, and in food. Sepia photographs, wilted flowers, and the yellowing pages of love stories bring back the beautiful girls of yore, the fleeting feelings they evoke, and the unforgettable smell of meat soup... Starring Zoltán Látinovits, Éva Ruttkai, and Margit Dajka, and shot by the legendary Sándor Sára.

Klára Buzogány

Natural Light

István Szabó's Final Report: "Never Say Never Again"

He got to know Transylvania as a tourist, but the more profound knowledge has to do with the literature here, says Oscar-winning Hungarian director István Szabó who arrives in Cluj today as TIFF's guest of honor. He answers AperiTIFF's questions about his latest but by no means last film, *Final Report*.

Where would you place *Final Report* in your career? Is it a summation, a conclusion, as the title suggests?

I don't do such things. A film is not a balance sheet or a conclusion. I try to tell a story that interests the audience and say what I want to say and in the end have something uplifting, if possible. I constantly fail this question, and it's always asked of me!

Producer Pál Sándor says that *Final Report* is one of the best and most important films in your career. What was his role in the film?

I had this film in my head and my wife kept telling me to invite a good colleague who is also a director for a coffee and tell him the story. So I did it, I told Pál Sándor the whole story and he liked how everything unfolded and accepted to produce the film.

The key character is the old man played by Péter Andorai, who sits on a bench by the railway station and barely says a word. This was Andorai's last film role. How did you come up with the character?

Péter Andorai was very dear to me and we made many films together. Our first collaboration was *Confidence*, and from then on he was in all of my films, even when he did not have an important role. Once he was just next to a tree and said two or three words to Hellen Mirren. When I started preproduction for this film he was already very ill, and he told me he could not take any role in which he would have to stand up. I told him: you will just sit down, that's all. In this end, he is the only one in the film who says the truth that I think of too. He says only one sentence, and I think it's an important

one. And the way he says it transmits all the deep energy and the inner peace of the person he was. As a matter of fact, the entire shoot was fantastic. Everyone who came by, from Klaus Maria Brandauer to Dorottya Udvaros, started by sitting down next to him on the bench. They stopped talking to him only when the crew asked them to leave because Péter had to be alone in the frame.

The word is that you are closely following young Hungarian filmmakers. Who among them seems promising to you? Which recent films fascinated you?

Barna Tóth in *Those Who Remained* presents the relationship between two people with great empathy and understanding. Even though it is a simple television film, audiences loved it more than others made for the big screen. Ferenc Török's film *1945* film is very interesting. I am looking forward, with impatience, to Ildikó Enyedi's new film, *The Story of My Wife*. I think the novel is one of the greatest works of the 20th century. I also wanted to make a movie out of it but luckily I wasn't successful. I am expecting it with great interest also because I want to see if Ildikó did it better than I would have done it.

Is there another film you want to direct? You still want to film?

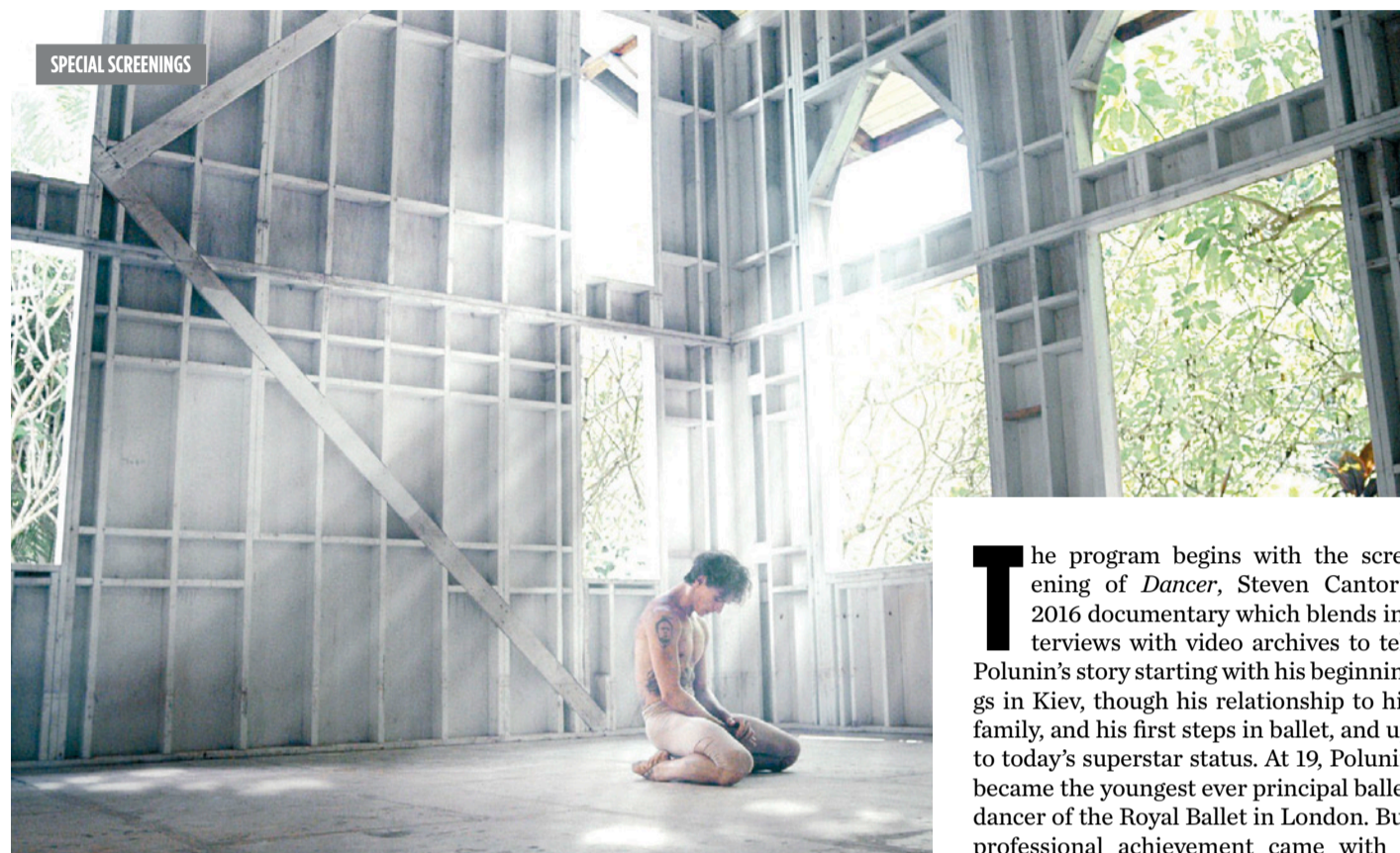
It's not nice for a director who works for arthouse cinemas of 50-60 seats to cite a James Bond movie, but: *Never Say Never Again!* [Smiles]

Final Report (2020) screens at Victoria Cinema today at 8 PM and Saturday, July 31 at 3 PM

Tamás Soós, Bálint Zágoni

The Portrait of a Ballet Genius

Sergei Polunin, one of the most important ballet and contemporary dance artists, is this year's special guest at TIFF. To celebrate his unique talent and career, the festival prepared a complete program which give Romanian audiences a full picture of the artist through both dance and cinema.

SPECIAL SCREENINGS

The program begins with the screening of *Dancer*, Steven Cantor's 2016 documentary which blends interviews with video archives to tell Polunin's story starting with his beginnings in Kiev, though his relationship to his family, and his first steps in ballet, and up to today's superstar status. At 19, Polunin became the youngest ever principal ballet dancer of the Royal Ballet in London. But professional achievement came with a

constant questioning of identity. Recorded testimony trace a nuanced portrait of the dancer, highlighting his extraordinary talent as a dancer, as well as the compromises he made along the way.

Cantor's documentary strives to contextualize Polunin's humanity, which is often hidden among his more publicized successes. Polunin himself allows his most intimate details to be uncovered, showing his process and the traces his own past left on him.

Thursday, July 29, at 12 PM as part of TIFF Talks, Sergei Polunin will talk to Cătălin Ștefănescu Hotel DoubleTree by Hilton. A 8:30 PM on the same evening at the Bánffy Castle in Bonțida, Polunin will perform the live show *Up, Close and Personal*.

The show will begin with the screening of *Bolero*, a dance performance in which Ravel's masterpiece takes new meanings through Polunin's movement and artist Teun van der Zalm's visual effects. Concept and choreography by Ross Freddie Ray. The evening continues with *Sacré*, a show based on Igor Stravinski's *The Rites of Spring* and inspired by the style of iconic dancer Vaslav Nijinski, in the choreographic vision of Japanese artist Yuka Oishi. The constant struggle between emotion and reason, the central theme of this world-famous show, plays out to reveal multiple layers of Polunin's artistic personality. The event will conclude with a Q&A with the star about his spectacular and unusual journey.

Dancer (2016, Great Britain) Director: Steven Cantor. Featuring: Sergei Polunin, Galina Polunina, Larisa Lavrikova. Screening at the Students Culture House on Wednesday, July 28, at 7 PM.

Diana Smeu

Spiral.

Inattention can be fatal

Cecília Felméri's feature debut *Spiral* premiered in competition at the 2020 Warsaw International Film Festival, where it received a Special Mention of the Jury.

Cecília Felméri talks to AperiTIFf about the challenges of co-production, about fatal encounters, and about actors. Even though it lingers on gorgeous natural landscapes, *Spiral* is essentially a chamber drama in which isolation is not about being stuck between four walls but, rather, about being far away from an urban universe.

Why was it important to place the story in this closed environment?

Cecília Felméri: It is a minimalist story in terms of characters and locations. I had no choice but to relay this chamber piece in this way. Right away, the action itself shed any scenes that would have opened it to any other locations or characters. And at each point in time it became clear that we were just fine without any of that.

Spiral was funded by the Hungarian and by the Romanian film funds. Was a Romanian-Hungarian co-production a challenge in any way?

The difficulties with any co-productions like this stem from the points system that establishes the contribution of each partner, which then reflects on the composition of the team, on the casting, on the location selection, etc. The Hunga-

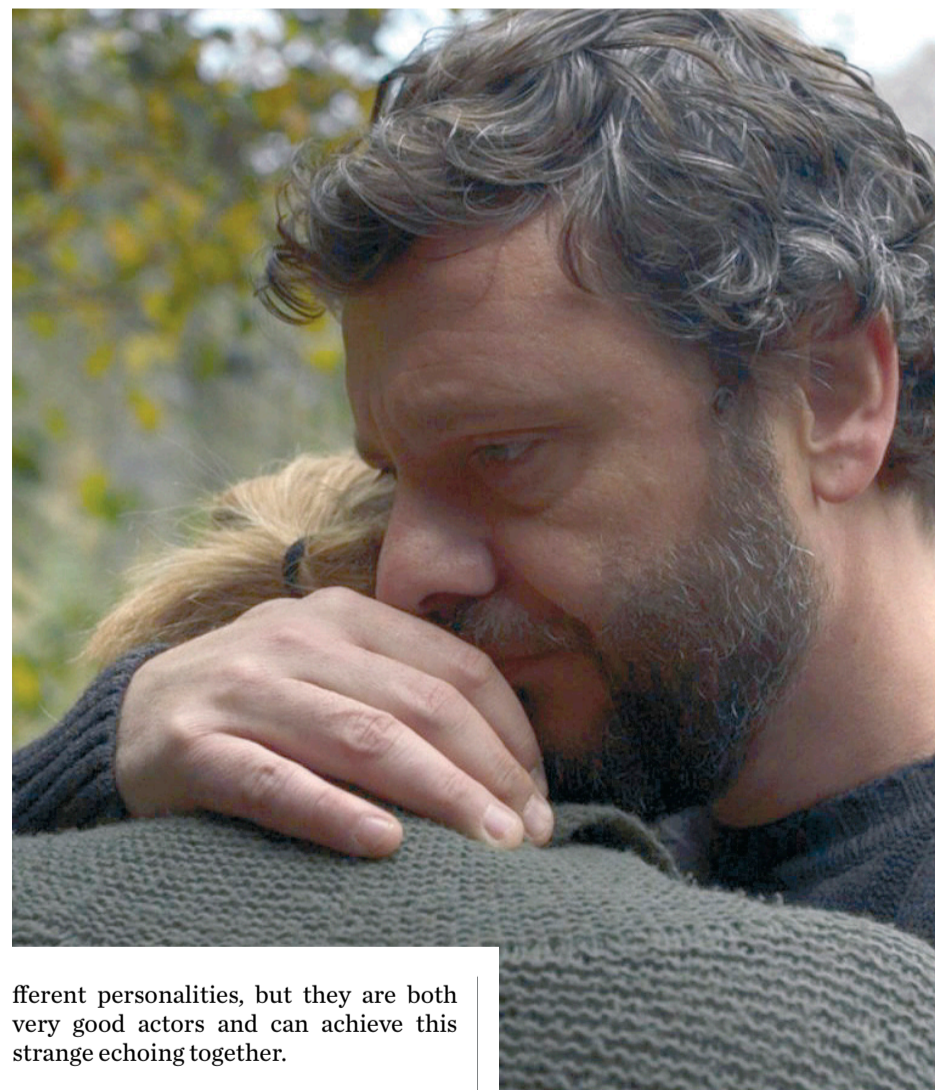
rian contribution was more substantive, so the shoot had to take place in Hungary and most of the crew was also from Hungary. The Romanian points were covered by the lead actor (Bogdan Dumitrache), the two producers (Oana and Tudor Giurgiu), me as a director, as well as the Transylvanian team who built the lake house — we are all Romanian citizens.

Bogdan Dumitrache is a well-regarded actor of the Romanian New Waves. How was it to work with him?

It was great, Bogdan is a very good actor. He would come to Budapest a week or 10 days before each shoot to learn the text and work with a dialogue coach. I also talked to him a lot about his character. He was able to break away from his own environment at home and concentrate completely on the film. It was a great experience for me to work like this, with an intelligent actor who can actually do everything we agreed on. And I was also lucky with the other two actors — Diána Magdolna Kiss and Alexandra Borbély — who were fantastic!

Why did you cast them?

They don't look alike at all, but they can still harmonize. They are completely di-

fferent personalities, but they are both very good actors and can achieve this strange echoing together.

Fatal encounters have an important role in *Spiral* — what is the message you are trying to convey?

In *Spiral* the fatal encounter could have been avoided if the protagonists would have paid attention to each other. In fact, inattention becomes fatal when our personal problems constrain our perspective and we become self-centered and uninterested in what others are going through or in the price they pay for our selfishness.

Spiral (Hungary-Romania, 2020) Director: Cecília Felméri. Starring: Alexandra Borbély, Bogdan Dumitrache, Diána Magdolna Kiss, Csaba Krisztik. Screens at USAMV Open Air on Wednesday, July 28, at 9:45 PM.

The long version of the interview can be read on Filmtett.ro.

Boglárka Farkas

TIFF Talks: În culisele filmului „Toni și prietenii săi”

În cadrul TIFF Talks de ieri, a fost prezentă o parte din echipa de producție a filmului „Toni și prietenii săi”: regizorul clujean Ion Indolean, producătorul Horațiu Curuțiu, actorii Alex Ion și Ilinca Hărnuț. Filmul a avut premiera națională luni seara, la Cinema Arta, despre care super-simpaticul și tânărul regizor mărturisește că „a fost mai emoționantă decât premiera mondială de la Varșovia!”. Ei au vorbit publicului despre ce înseamnă să faci un film cu finanțări independente la Cluj, dar și despre importanța comunicării și muncii în echipă. Aflăm că să nu obții fonduri de la CNC nu înseamnă sub nicio formă compromisuri stilistice. Au făcut totul exact cum și-au dorit, iar rezultatele au fost pe măsură. Ion a explicat chiar miza filmului: ambiguitatea me-

ta-cinema-ului și împletirea a două genuri specifice - documentar și ficțiune. Acesta a fost scopul de la bun început: „Nu am vrut să nu te pierzi în poveste”. Publicul, la rândul său, a fost foarte receptiv și curios. Echipa a fost pusă în fața unor provocări și exerciții de imaginație lansate de spectatori: „Ce le-ai spune studenților tăi despre acest film, dacă ți-ai închipui că nu a fost realizat de tine?” Discuția foarte jovială și degajată a demonstrat șarmul și ambiția tinerei echipe, dar și cât de fain a fost să realizeze filmul aici, la Cluj!

„Toni și prietenii săi” va rula din nou joi seara, la Cercul Militar, de la 18.15, în cadrul celui mai îndrăgit și așteptat festival al anului: TIFF.20.

Emanuela Susanu

Musicalul *Annette*,
filmul surpriză la TIFF

Filmul care a deschis, la începutul lunii, cea de-a 74-a ediție a Festivalului de la Cannes, *Annette* va putea fi văzut sâmbăta aceasta la TIFF!

În Los Angeles-ul zilelor noastre, Henry (Adam Driver) e un stand-up comedian celebru pentru umorul său caustic, iar Ann (Marion Cotillard) o cântăreață de operă cu interpretări pe cele mai prestigioase scene ale lumii. Adorați de public și media, ei par să formeze un cuplu în egală măsură fascinant și stabil, numai că nașterea primului lor copil, *Annette*, o fetiță cu un destin exemplar, le va da amândurora viața peste cap. Primul film al lui Leos Carax la nouă ani după *Motoare sfinte (Holy Motors)*, *Annette* i-a adus prolificului cineast premiul pentru regie

la Cannes, iar duo-ului Sparks, format din Ron și Russell Mael, care au semnat și scenariul filmului, premiul pentru cea mai bună coloană sonoră. O *rock opera* ambițioasă și fascinantă care a cucerit publicul și criticii de pe croazetă, *Annette* e „un dans delicat între geniu și fiasco care nu irosește nici măcar o secundă din cele 140 de minute pline de ciudățenii ale sale,” conform publicației IndieWire.

Annette va fi proiectat sâmbătă, 31 iulie, de la ora 13:30, la Casa de Cultură a Studenților. Proiecția imediat următoare din aceeași locație, *Ali(e)nare (Falling)*, va începe acum de la ora 16:15 în loc de 16:00.

Laurențiu Paraschiv

ABONEAZĂ-TE PÂNĂ PE 29 IULIE LA

TIFF UNLIMITED

Cinema-ul tău alternativ. De acasă.

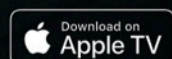
ȘI PRIMEȘTI:

- ACCES LA TIFF UNLIMITED PARTY* - JOI, 29 IULIE
- CELE MAI BUNE LOCURI ÎN CINEMATOGRAFELE TIFF

15 €** | 27 €** | 50 €**
3 luni | 6 luni | 12 luni

SALE
23 IULIE - 26 SEPTEMBRIE

Mai multe detalii pe unlimited.tiff.ro la secțiunea Unlimited Summer

*Detalii acces Unlimited Party la adresa unlimited@tiff.ro **Prețurile includ TVA. Toate tipurile de abonament beneficiază de acces gratuit timp de o lună